

Co-financuar nga:

BASHKIMI
EVROPIAN

DEPARTAMENTI I ZJARRFIKESVE
NDIHMES PUBLIKE
DHE I MBROJTJES CIVILE

MINISTRIA E
PUNEVE TE
BRENDSHME

Fondi Evropian për Integrimin e Shtetasve të Vendeve të Treta

MASAT E SIGURISE KUNDER ZJARRIT & PUNEDHENESI

Udhëzime
për vlerësimin
e rreziqeve

MASAT E SIGURISE KUNDER ZJARRIT & PUNEDHENESI

Udhëzime për vlerësimin e rreziqeve

Hyrje

Kuadri rregullator.....	5
Vlerësimi i rreziqeve të zjarrit.....	20
Si të reduktojmë rrezikun e zjarrit ?.....	34
Kontrolle mbi masat mbrojtëse kundër zjarrit.....	47
Formim, informim dhe azhornim.....	52
Plani i emergjencës.....	62

Hyrje

Transpozimi i Direktivave Evropiane në fushën e sigurisë, të cilat parashikojnë përfshirjen e stafit në procesin e identifikimit të rreziqeve në vendet e punës dhe shmangien e tyre, ka bërë që punëtorët të kenë një rol thelbësor në parandalimin e rreziqeve dhe në zgjedhjen e masave specifike, që duhen marrë për çdo tipologji pune. Ndërgjegjësimi i vazhdueshëm i sigurisë në punë, që është rrjedhojë jo vetëm e zhvillimit të legjislacionit, por mbi të gjitha e fushatave sensibilizuese të kryera nga Qeveria dhe nga shoqatat e sektorit, kanë çuar në një ulje graduale të numrit të lëndimeve dhe vdekjeve në punë. Konkretisht, në vitin 2012, janë ulur respektivisht: 8,89% dhe 8,78% në krahasim me vitin e kaluar dhe 23% dhe 27% krahasuar me vitin 2008.

Megjithatë, statistikave të viteve të fundit tregojnë se një pjesë e konsiderueshme e viktimave në këto aksidente, janë emigrantët me prejardhje nga vendet jashtë BE-së, kjo për shkak të njohurive të limituara që ato kanë në lidhje me këtë temë, si dhe të metodave të ndryshme që aplikohen në vendet e origjinës. Kjo ka bërë që Departamenti i Zjarrfikësve, ai i Shpëtimit Publik dhe i Mbrotjtjes Civile, të hartojnë projekte të drejtpërdrejta për sensibilizimin mbi sigurinë në punë, për këtë kategori punëtorësh.

Qëllim tjetër i këtij botimi, është ndërgjegjësimi i punëdhënësve jekomunitar, në mënyrë që të gjejnë orientimin e duhur në ligjet italiane dhe të jenë të aftë të marrin masat e nevojshme për sigurinë në punë, pranë kompanive që ata drejtojnë. Kjo do të ndihmonte në rritjen e produktivitetit, si edhe në parandalimin dhe ruajtjen e shëndetit, që ka gjithashtu vlerë sociale dhe humanitare.

*Shefi i Departamentit të Zjarrfikësve
Ndhmës Publike dhe të Mbrotjtjes Civile
Alberto di Pace*

1. Kuadri rregullator

1.1 Kuadri rregullator i dekretit legjislativ 81/08

Një studim i përgjithshëm i legjislacionit aktualisht në fuqi në fushën e sigurisë dhe higjienës në vendin e punës, e ndan kuadrin rregullator në dy fusha kryesore:

- njëra ka karakter dhe përmbajtje të përgjithshme (Kushtetuta, Kodi Civil, Kodi Penal);
- tjetra, më teknike ka të bëjë me situatat specifike në punë.

Kushtetuta jonë

- ... parashikon mbrojtjen e shëndetit, si e drejtë themelore e individit dhe në interes të komunitetit ... (neni 32);
- ... iniciativa ekonomike private, është e lirë dhe nuk mund të kryhet në kontrast me nevojat e shoqërisë, ose në mënyrë që mund të dëmtojë sigurinë, lirinë dhe dinjitetin njerëzor ... (Neni 41).

Kodi Penal, përmban gjithashtu nene të shumta, që kanë për qëllim mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës:

- Neni 40: << ... të mos parandalosh një ngjarje, duke patur detyrim ligjor për ta parandaluar, është njëlloj sikur ta shkaktosh atë >>.

- Neni 437: Mosveprimi me paramendim ndaj aksidenteve në punë;
- Neni 451: Mosveprim me paramendim ndaj kujdesit dhe mbrojtjes nga fatkeqësitë apo aksidentet në vendin e punës;
- Neni 589: Vrasje me faj;
- Neni 590: Plagosje me faj.

Së fundmi, neni “i famshëm” 2087 i Kodit Civil, është përgatitur në mënyrë të tillë që çdo dispozitë në lidhje me mbrojtjen e sigurisë dhe shëndetit, duhet detyrimisht të zbatojë tre rregullat e përfshira në të:

- Neni 2087: << ... pronari duhet të ushtrojë masat e nevojshme në kompaninë e tij, të cilat sipas veçantisë së punës, përvojës dhe teknikës, janë të nevojshme për të mbrojtur integritetin fizik dhe personalitetin moral të personave të punësuar ... >>
- Neni 2050: << Çdokush që ushtron një aktivitet të rrezikshëm, duhet të marrë çdo masë paraprake për të parandaluar dëmet ndaj të tjerëve . >>

Thellim

Termi “**veçantitë e punës**”, i referohet njohurive specifike që sipërmarrësi (pronari) duhet të ketë, në lidhje me aktivitetin që ai ka ndërmarrë, duke përgatitur në këtë mënyrë mjedisin e punës, duke blerë pajisjet e nevojshme dhe duke përzgjedhur bashkëpunëtorët në mënyrën që të optimizojë rezultatin e prodhimit, por edhe të sigurojë mbrojtjen e punëtorëve dhe të të gjithë atyre që mund të pësojnë dëmtime nga puna e ushtruar në kompaninë e tij.

Termi “**përvojë**” i referohet vëmendjes nga ana e sipërmarrësit dhe bashkëpunëtorëve të tij, për ngjarjet që ndodhin gjatë procesit të punës në atë sektor, duke iu referuar veçanërisht aksidenteve dhe sëmundjeve profesionale .

Termi “**teknikë**”, do të thotë se punëdhënësi dhe ndihmësit e tij, me kujdes, zell dhe aftësi, përveç miratimit të çdo mase paraprake për të garantuar sigurinë e punëtorëve, ndjekin edhe evolucionin tekniko-shkencor të sektorit, për të garantuar sigurinë .

Ligji përcakton gjithashtu, se azhurnimi teknik dhe shkencor, nënkupton maksimumin e teknologjisë: kjo nuk do të thotë shpikjet e fundit, por teknologjia që përdoret zakonisht, në raport me llojin dhe rëndësinë e rreziqeve që paraqet ai biznes.

Shkelja e tre parimeve të nenit 2087, ashtu si edhe shkelja e normave të veçanta për parandalimin e aksidenteve, mund të rëndojnë pozicionin e subjektit që kryen veprën, sipas nenit. 589 dhe 590 paragrafi p. (vrasje me faj – plagosje me faj).

Pësa i përket anës teknike, i referohemi në veçanti një sërë rregullash teknike, të cilat që prej viteve '50 (d.P.R 547/55, d.P.R 303/56, d.P.R 164/56 etj.) i dhanë jetë të ashtuquajturit "impakt normo-teknik".

Bazuar kryesisht në respektimin e normave teknike, punonjësi konsiderohej si një subjekt pasiv, pothuajse si një pjesë e makinerisë, e cila duhej trajnuar për të punuar në mënyrë të përsëritur.

Në fund të viteve shtatëdhjetë, dolën një sërë direktivash sociale evropiane, të cilat më tutje u bënë pjesë e sistemit tonë rregullator. Këto direktiva, futën një mënyrë të re përsa i përket menaxhimit të sigurisë, mënyrë kjo e cila do të merte formë me miratimin e direktiva 89/391/EEC më 12 qershor 1989 "Përmirësimi i sigurisë dhe i shëndetit të punëtorëve në vendet e punës", zbatuar në Itali me dekretin "e famshëm" nr. 626, të vitit 1994.

Dekreti legjislativ 626, përbën një hap të rëndësishëm që e zhvendos fokusin nga ai që ishte thjesht parandalimi teknik, në një kuadër më të gjerë ligjor, i cili ndërhyr në organizimin, formimin dhe informimin si edhe ndërgjegjësimi dhe pjesëmarrja e punëtorëve, duke vënë kështu individin në qendër të sistemit të parandalimit.

Për herë të parë, është diktuar me ligj detyrimi që ka kompania për të marrë masat e sigurisë, përcaktuar në dekretin legjislativ nr. 626/94.

Me datë 30 prill 2008 është publikuar dekreti legjislativ n. 81 "Zbatimi i nenit 1 të Ligjit 3 gusht 2007, n. 123, në lidhje me mbrojtjen e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës "(i ashtuquajtur "tekst i vetëm"). Dekreti i ri, koordinon dhe rishikon rregullat ekzistuese dhe përmbajtjen kryesore të legjislacionit në fushën e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës, duke e zëvendësuar atë me një lloj " kodit unik".

Para hyrjes në fuqi
të normave komunitare

Dekreti i ri legjislativ mbi sigurinë në vendin e punës ka aplikim më të gjerë se ai i parashikuar nga d.lgs 626/94, pasi përcakton më mirë subjektet të cilët kanë për detyrë të garantojnë sigurinë dhe ndarjen e funksioneve, si dhe vendos rregulla të forta për ruajtjen e dokumentave në lidhje me mbrojtjen e punëtorëve.

Teksti përbëhet nga 306 artikuj të ndarë në XIII nëntituj dhe 51 shtojca. Nuk mund të flitet më për një "revolucion të ri Kopernikan" në këtë fushë, siç u bë në vitin 1994 por thjesht për një zhvillim normativ, i cili varet nga direktivat e BE, që janë baza e dekretit të ri, i cili është zbatuar në të njëjtën fushë parashikuar nga dekreti legjislativ nr. 626/94.

Duke konsideruar aplikimin e gjerë të dekretit legjislativ nr. 81/08, është e qartë që organizimi i kompanisë për mbrojtjen e sigurisë, duhet ti përshatet situatave të ndryshme, duke marrë parasysh udhëzimet operative të legjislacioni, veçanërisht në pjesën I të dekretit.

...pas hyrjes në fuqi

Punëdhënësi

neni 2, paragrafi 1, shkronja, b)- dekreti legjislativ 81/08 < < subjekti që drejton mardhëniet e punës me punonjësit ose subjekti i cili, sipas llojit dhe strukturës organizative në të cilën punonjësi ushtron aktivitetin e tij, është përgjegjës për organizimin e punës ose të prodhimit, pasi ushtron pushtetin vendim-marrës edhe në lidhje me shpenzimet. Në administratën publike në bazë të nenit 1, paragrafi 2, të dekretit legjislativ 30 Mars 2001, n. 165, për punëdhënësin nënkuptohet drejtuesi i cili ka fuqi ekzekutive ose punonjësi i cili nuk ka kompetenca drejtuese. Kjo, vetëm në rastet kur ky i fundit është emëruar në një zyrë që ka autonomi menaxheriale, i identifikuar nga organi kompetent nga i cili varen njësitë administrative, duke patur parasysh vendndodhjen dhe fushën në të cilën këto zyra, zhvillojnë aktivitetin e tyre. Edhe në këtë rast punëdhënësi ka autonomi vendim-marrëse edhe përsa i përket shpenzimeve . Në rastin kur mungon identifikimi i tij, ose në rastin kur identifikimi nuk i plotëson kriteret e mësipërm, punëdhënësi përkon me vetë organin drejtues.

Drejtori

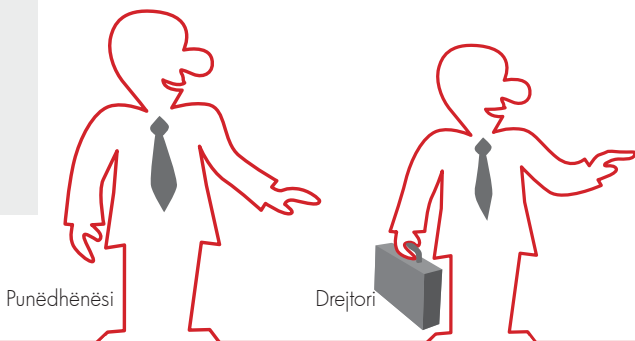
neni 2, paragrafi 1, shkronja d) - dekreti legjislativ 81/08: < < personi i cili, për shkak të aftësive dhe kompetencave profesionale hierarkike dhe funksionale, të përshtatshme

1.2 Personat e përfshirë: detyrat dhe funksionet

Në vijim paraqiten subjektet, të cilët sipas dekretit legjislativ nr. 81/08, janë aktorët kryesorë në zbatimin e kërkesave që parashikon rregullorja në lidhje me sigurinë dhe shëndetin në vendin e punës, duke paraqitur për secilin prej tyre, funksionin që ato kryejnë brenda kompanisë. Është e rëndësishme të theksohet se ndarja e detyrave (të sanksionuara penalisht), bëhet duke u bazuar në rolet e mbuluara në hierarkinë organizuese: përgjegjësia e sigurisë në punë, është në radhë të parë e Punëdhënësit, duke u ulur gradualisht tek Drejtori, Përgjegjësi dhe në fund tek Punëtorit.

Punëdhënësi (D.L.)

Pas hyrjes në fuqi të dekretit legjislativ komunitar, treguesi i parë që identifikon punëdhënësin, është roli qëndror që ka figura e tij.

Ky koncept nuk është krejtësisht i ri, pasi edhe para dekretit legjislativ 626/94, punëdhënësi ishte i pari në hierarkinë e subjekteve që mund të aplikojnë normat në atë fushë, pra pozicioni i tij ka mbetur i pandryshuar. Në dekretet 626/94 dhe 81/08, rëndësia që i jepet punëdhënësit, është një koncept ligjor më i artikuluar, në kuptimin që punëdhënësi nuk është më i vetmi që duhet të hartojë pikat që duhen zbatuar në lidhje me parandalimin e rreziqeve, por duhet të ketë detyrimisht një rrjet organizativ, mungesa e të cilit sanksionohet penalisht. **Punëdhënësi nuk mund të delegojë detyrat e mëposhtme:** (Neni 17):

- vlerësimin e të gjitha rreziqeve dhe përpunimin e mëtejshëm të dokumentit që parashikon neni 28 (shih kapitullin 2);
- përcaktimin e personit përgjegjës për parandalimin dhe mbrojtjen nga rreziqet.

per natyrën e detyrës që i është akorduar, zbaton direktivat e punëdhënësit, duke organizuar punën dhe duke e mbikëqyrur atë >>.

Përgjegjësi

Neni 2, paragrafi 1, shkronja e) - dekreti legjislativ 81/08:

<<personi i cili, për shkak të aftësive profesionale dhe brenda kufijve të pushtetit hierarkik dhe funksional, të përshtatshëm për natyrën e detyrës që i është akorduar, mbikëqyr punën dhe garanton zbatimin korrekt nga ana e punëtorëve të direktivat që ai ka marrë, duke ushtruar njëkohësisht fuqinë e iniciativës >>.

Përgjegjësi i shërbimit të parandalimit dhe mbrojtjes

neni 2, paragrafi 1, shkronja f) - dekreti legjislativ 81/08

<<personi me aftësi profesionale, të përcaktuara nga punëdhënësi i tij në nenin 32, për të koordinuar shërbimin e parandalimit dhe mbrojtjes nga rreziqet >>.

Përfaqësuesi i shërbimit të parandalimit dhe mbrojtjes

art. 2, paragrafi 1, shkronja g) - dekreti legjislativ 81/08:

<<Personi me aftësi profesionale të përcaktuara në nenin 32, duke qenë pjesë e shërbimit të përmendur në shkronjën l) >>.

Mjeku kompetent

art. 2, paragrafi 1, shkronja h) - dekreti legjislativ 81/08:

<< mjeku i cili ka një prej titujve kualifikues dhe formimin e duhur profesional të përcaktuar në nenin 38, dhe në bazë të nenit 29, paragrafi 1 që bashkëpunon, me punëdhënësin për vlerësimin e rreziqeve dhe emërohet nga ky i fundit që të kryej mbikëqyrjen shëndetësore dhe të gjitha çështjet e tjera që përmban ky dekret >>.

Punonjësi

art. 2, paragrafi 1, leton . a) - dekreti legjislativ 81/08: << personi, i cili pavarësisht nga lloji i kontratës, kryen aktivitet pune për llogari të një punëdhënësi publik ose privat, me ose pa pagesë edhe thjesht për të përvetësuar një zanat, një art apo një profesion, me përjashtim të punëtorëve që kryejnë shërbime shtëpiake. Kjo kategori përfshin: bashkëpunëtorët e një kooperative ose të një enti, të cilët ushtrojnë aktivitetin e tyre për llogari të së njëjtës shoqëri apo subjekt; pjesëmarrësit e një aktiviteti, sipas nenit 2549 dhe atyre që vijnë, të kodit civil; subjekti që përfiton nga nismat e stazheve formues dhe orientues, sipas nenit 18 të ligjit 24 qershor 1997, n. 196 dhe dispozitat e veçanta të ligjeve rajonale të cilat lejojnë akordimin e periudhës së studimit dhe

Në rastin e delegimit të funksioneve, detyrimet e punëdhënësit që parashikohen në dekretin legjislativ nr. 81/08, janë të njëjta me ato të drejtuesve kryesorë, me përjashtim të marrëdhënieve me shërbimin e parandalimit dhe të mbrojtjes, si dhe mardhëniet me mjekun përgjegjës.

Duhet theksuar, se delegimi i detyrave, nuk e përjashton punëdhënësin nga roli i mbikëqyrjes, për tu siguruar që ato janë kryer në mënyrën e duhur. Detyrimet që legjislacioni parashikon për punëdhënësin, janë të përcaktuara në art. 18 të D.lgs. 81/08.

Drejtori

Roli i drejtorit, karakterizohet nga fuqia vendore dhe përfaqësuese që ai ka, me qëllim mbarëvajtjen e kompanisë.

Drejtori, në fakt mund të marrë vendime operative dhe ti japë një drejtim aktivitetit për fushën që ai mbulon, gjithmonë në përputhje me direktivat e përgjithshme të punëdhënësit.

Termi "lider" në fushën e sigurisë nuk tregon një kualifikim formal, por një funksion.

Në fakt D.lgs. nr. 81/08 parashikon që, punëdhënësi të përdorë sa më mire kapacitetet e biznesit në mënyrë që të organizojnë sa më mirë sistemin parandalues, duke favorizuar në të njëjtë kohe zhvillimin e njohurive profesionale tek subjektet e përfshirë.

Përgjegjësi

Përgjegjësi, ka për detyrë monitorimin dhe kontrollin e punës së një grupi punëtorësh që varen nga ai, pasi ushtron fuqi mbikqyrëse ndaj tyre, por në të njëjtën kohë vetë përgjegjësi, i "nënshetrohet" urdhërave dhe udhëzimeve të eprorëve të tij (p.sh. shefi i arkiveve, shefi i oficinës, shefi i repartit, kryetari i zyrës, etj.). Detyra e përgjegjësit është, jo vetëm të sigurojë që puna të kryhet në bazë të programit, por edhe që ajo të kryhet në kushte sigurie, duke respektuar masat e vëna në dispozicion nga eprorët, rregullat mbi kujdesin në punë, si dhe duke pretenduar që punëtorët të respektojnë standartet dhe të përdorin, nëse nevojitet, pajisje

punës, si dhe lehtësojnë zgjedhjet profesionale nëpërmjet njohjes së të drejtëpërdrejtë të ambientit të punës; studentët e institucioneve arsimore dhe universitare dhe ata që marin pjesë në kurset e formimit profesional ku përballen me përdorimin e laboratorëve, pajisjeve të punës në përgjithësi, me agjentë kimik, fizik dhe biologjik, përfshirë këtu edhe pajisjet që përmbajnë videoterminalë, kryesisht për periudhat në të cilat studenti efektivisht ka aplikuar njohuritë e tij mbi këto pajisje, vullnetarët e Korpusit kombëtar të zjarrfikësve dhe të mbrojtjes civile, punëtori sipas dekretit legjislativ 1 dhjetor 1997 nr. 468, dhe ndryshimet që vijnë >> .

Punonjësit e shërbimit kundër zjarrit

Neni. 6 i dekretit të ri, parashikon që punëdhënësi: < < pas vlerësimit të rrezeve të zjarrit dhe në bazë të planit të emergjencës, punëdhënësi përcakton punëtorët përgjegjës për zbatimin e masave të parandalimit të zjarrit, luftën kundër zjarrit dhe menaxhimit të emergjencave, që më vonë u quajtnë "Zjarrfikësit", në bazë të nenit 18 pika 1, shkronja b, të dekretit legjislativ nr. 81/2008, ose ai vetë, në rastet e parashikuara nga neni 34 të dekretit të lartpërmendur > > .

personale mbrojtëse si dhe të kontrollojnë funksionimin e tyre. Kualifikimi i përgjegjësit bëhet automatikisht, duke iu referuar detyrave që ai ushtron në përputhje me ndarjen e përgjegjësive në ambjentin e punës, si person teknikisht i aftë për të kryer atë funksion (i ashtuquajtur “përgjegjës de facto”). Detyrimet e përgjegjësit që parashikon legjislacioni, janë të përcaktuara në nenin 19, D.Lgs.81/08.

Përgjegjësi i shërbimit të parandalimit dhe mbrojtjes (R.S.P.P.) dhe shërbimi i parandalimit dhe i mbrojtjes (S.P.P.)

Janë specifikuar se cilat janë “ prirjet dhe aftësitë e përshtatshme “ që duhet të ketë R.S.P.P., i cili është një figurë me një bagazh të rëndësishëm njohurish të çertifikuara.

Ai, gjithashtu duhet të formohet sipas programeve të veçanta trajnuese, si dhe të bëjë një azhurnim të detyrueshëm çdo pesë vjet .

Siç u tha më lart, përcaktimi i R.S.P.P. është i detyrueshëm për punëdhënësin. R.S.P.P. mund të zgjidhet brenda kompanisë, apo edhe jashtë saj - me përjashtim të disa rasteve të veçanta - dhe përfaqëson një konsulent të specializuar dhe të besuar të punëdhënësit. Përveç prirjeve dhe aftësive profesionale që përcaktohen në nenin 32,

R.S.P.P. duhet të jetë një person që e njej mirë punën, që ka aftësi ndërpersonale dhe që gëzon respektin e punëtorëve (neni 50, pika 1, shkronja c).

Shërbimi i parandalimit dhe mbrojtjes (S.P.P.), nënkupton një grup personash, sistemesh dhe mjetesh, që kanë për qëllim parandalimin dhe mbrojtjen e punëtorëve nga rreziqet profesionale. Kjo, është projektuar në thelb si një strukturë e vetme, në gjendje të mbështesë punëdhënësin të ndryshëm .

Detyrat e S.P.P., janë të përcaktuara në nenin 33 e D.Lgs.81/08.

Mjeku kompetent (M.C.)

Sipas nenit 41 të D.Lgs. nr. 81/08, mjeku kompetent, duhet të emërohen kryesisht në ato raste, ku është e detyrueshme mbikqyrja shëndetësore ndaj personave që përballen me rreziqe specifike dhe në përgjithësi, kur një aktivitet paraqet rrezik të vazhdueshëm. Është detyrë e Mjekut Kompetent, të monitorojë dhe të azhurnojë listën e stafit që i ekspozohet rreziqeve, të kujdeset për efikasitetin e kutisë të ndihmës së parë dhe të identifikojë rreziqet (brenda kompetencave të tij) që paraqet çdo aktivitet specifik. Detyrimet e Mjekut kompetent që parashikon legjislacioni, përcaktohen në nenin 25, të dekretit legjislativ nr. 81/08.

Përfaqësuesi i punëtorëve për sigurinë (R.L.S)

Që prej hyrjes në fuqi të dekretit legjislativ nr. 626/94, figura e përfaqësuesit të punëtorëve për sigurinë, ka qenë një nga pikat kryesore të konceptimit të ri të sistemit të menaxhimit të sigurisë, ku të gjithë punëtorët kanë të njëjtat objektiva dhe mjete për të garantuar sigurinë në vendin e punës dhe mbrojtjen e shëndetit.

Dekreti Legjislativ nr. 81/08 e ka përforcuar këtë figurë, në lidhje me kompetencat që është në gjendje të ushtrojë. R.L.S. është një pikë referimi për punëtorët, përse i përket sigurisë dhe shëndetit në punë, në mënyrë që t'i përfaqësojë ata në institucionet që parashikon legjislatura, përfshirë këtu mbledhjet periodike, të cilat kanë një rëndësi të veçantë. Kompetencat e këtij përfaqësuesi, përcaktohen në nenin 50 të dekretit legjislativ nr. 81/08.

Punonjësi

Punonjësi, është bashkëbiseduesi kryesor i subjekteve përgjegjës për zbatimin e sigurisë, të parashikuar nga ligji dhe tashmë konsiderohet subjekt jo më pasiv, që duhet mbrojtur, por i angazhuar në një rol aktiv, për të ruajtur shëndetin e tij dhe të personave të tjerëve. Punëdhënësi dhe menaxheri kanë

për detyrë të informojnë dhe të trajtojnë punonjësin, si edhe të konsultohen me të, nëpërmjet përfaqësuesve të zgjedhur apo të emëruar, në rastet kur parashikohet nga Ligji.

Punëdhënësi, duhet gjithashtu të pajisë të punësuarin me mjetet e nevojshme dhe të përshtatshme, për të mbrojtur sigurinë e tij dhe të personave të tjerëve. Çdo punëtor, duhet të kujdeset për sigurinë dhe shëndetin e tij, por edhe të personave të tjerë të pranishëm në vendin e punës, mbi të cilët mund të

rëndojnë pasojat e veprimeve, apo pakujdesive të tyre.

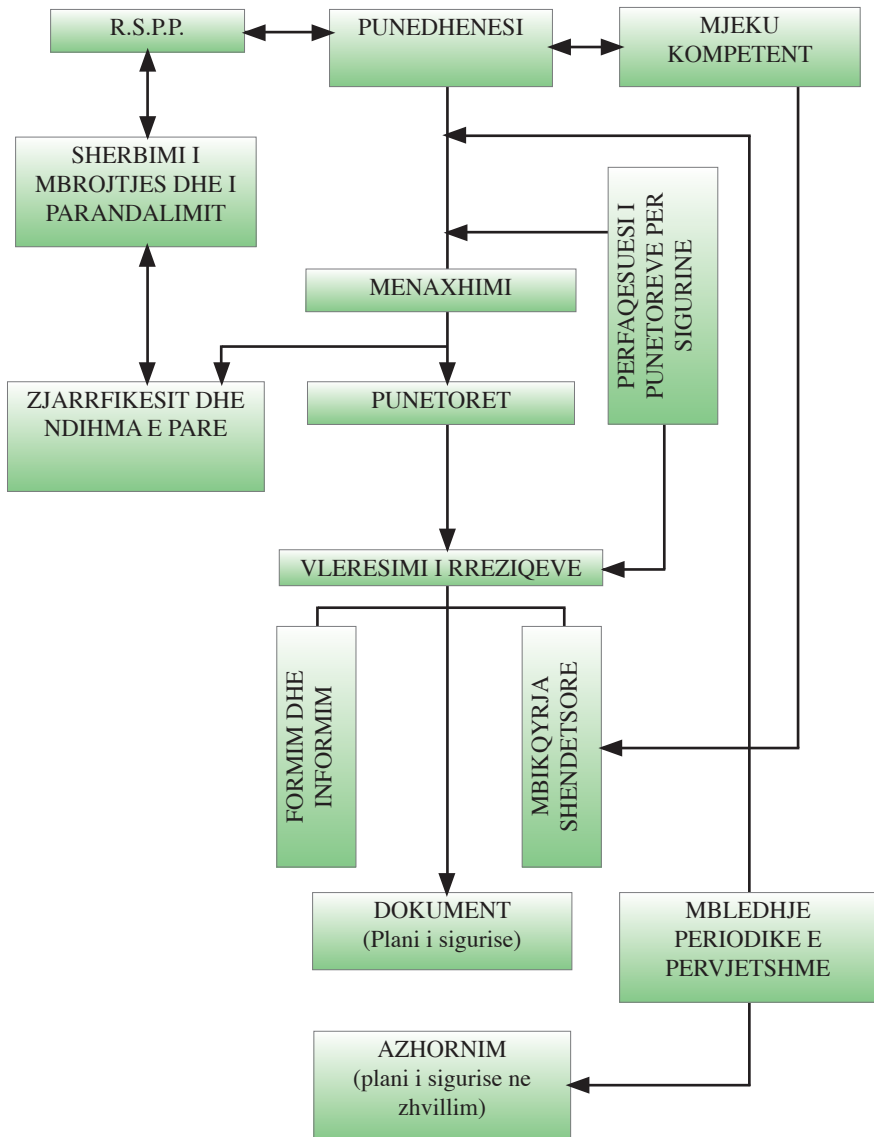
Nga ana tjetër, punonjësi ka për detyrë të respektojë rregullat, ashtu siç parashikon neni 20 i dekretit legjislativ 81/08, dedikuar detyrimeve të punëtorëve.

Personeli i shërbimit kundër zjarrit

Personat përgjegjës për shërbimin kundër zjarrit, janë zakonisht subjekte të varur nga kompania, të cilët, pasi kanë marrë pjesë në kurse formimi dhe azhurnimi, të përcaktuara nga neni 7 i dekretit të ri, bëjnë mbikqyrjen kundër zjarrit dhe japin ndihmën e parë në raste emergjente, në pritje të ekipeve të shpëtimit. Ndryshe nga subjektet e tjerë të përmendur më lart, punonjësit

Sistemi i sigurisë për kompaninë

e shërbimit kundër zjarrit duhet të jenë gjithmonë të pranishëm gjatë ushtrimit të aktivitetit të tyre, sidomos kur punëtorët apo persona të tjerë ndodhen në kushte rreziku.

1.3 Sanksionet

Kur vihen re shkelje të sigurisë dhe të kushteve higjienike në punë (p.sh. mungesa e tabelave udhëzuese në rast zjarri) organet mbikëqyrëse (p.sh. Zjarrfikësit) japin udhëzime për të eliminuar shkeljet e gjetura dhe në të njëjtën kohë i komunikojnë veprën e krimit Autoriteteve Gjyqësore. Por në qoftë se pronari i përmbush kërkesat në kohën e duhur, atëherë krimi mund të anulohet. Në fakt, në këtë rast, legjislacioni (D.L.g.s 758/94) parashikon mundësinë e anulimit të veprës, nese pronari i aktivitetit paguan vetëm një gjobë e cila është sa një e katërta e vlerës maksimale të vendosur nga ligji. Koncepti është marrë edhe nga dekreti legjislativ nr. 81/08.

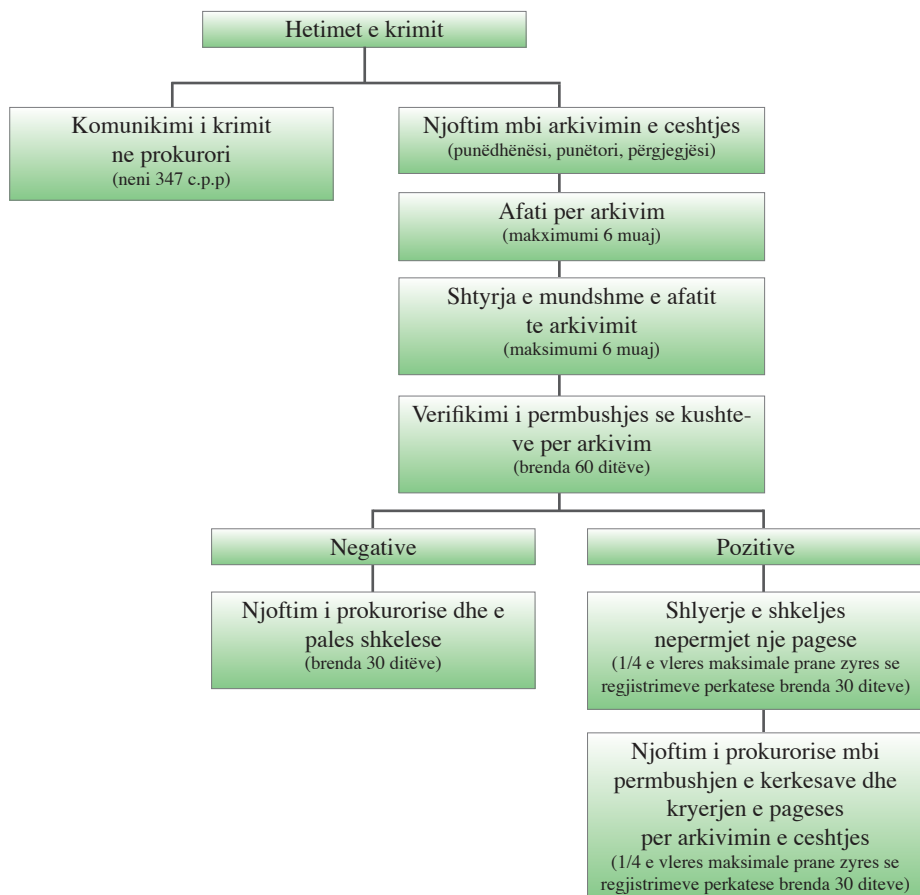
1.4 Neni 301-Zbatimi i dispozitave të nenit 20 dhe atyre në vijim të dekretit legjislativ 19 dhjetor 1994 n. 758

<< Përsa i përket gjobave mbi higjienën, shëndetin dhe sigurinë në punë, parashikuar në këtë dekret dhe në dispozita të tjera që kanë fuqinë e ligjit, për të cilat parashikohet dënimi alternativ i arrestimit ose dënimit vetëm me gjobë, mund të aplikohen dispozita për zhdukjen e veprës penale, të përcaktuara në nenet 20 dhe ato në vijim të Dekretit Legjislativ 19 dhjetor 1994, nr. 758. >>

Tabela e mëposhtme përmbledh procedurat që duhen ndjekur për anulimin e shkeljeve në lidhje me higjienën dhe sigurinë në punë.

Procedura e anulimit të shkeljeve

Nuk bëjnë pjesë në këtë mekanizëm, krimet, që mund të rezultojnë nga shkelja e rregullave të përcaktuara në D.L.g.s 81/08.:

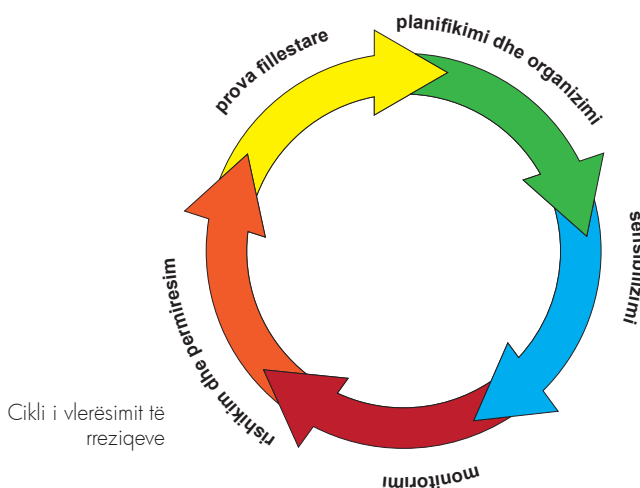
- Vrasja (neni 589 paragrafi p.)
- Plagosja (neni 590 paragrafi p.)

2. Vlerësimi i rrezikut të zjarrit

Një nga kërkesat kryesore që punëdhënësi duhet të plotësojë, ndër të tjera, është edhe përpunimi i një dokumenti për vlerësimin e rreziqeve, sigurisë në vendin e punës dhe në bazë të këtij dokumenti, të marrë masat e nevojshme për reduktimin e rrezikut.

2.1 Çfarë është?

Vlerësimi i rrezikut të zjarrit është një proces planifikimi, zbatimi, monitorimi dhe riekzamini të rreziqeve të pranishme.

Ky proces, i lejon punëdhënësit të marrë masat e nevojshme për të garantuar sigurinë e punëtorëve dhe personave të tjerë të pranishëm në vendin e punës. Këtu përfshihen:

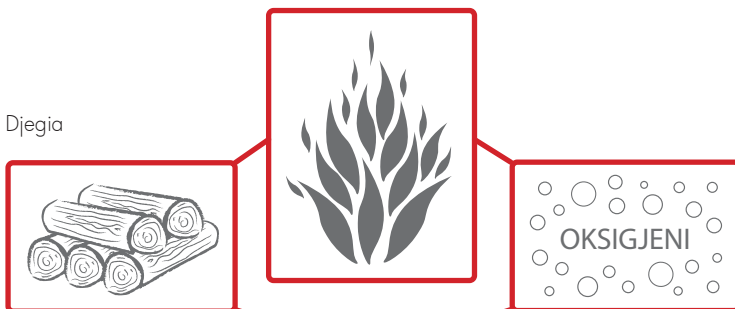
- parandalimi i rrezikut të zjarrit;
- informimi i punëtorëve dhe i personave të pranishëm;
- trajnimi i punëtorëve;
- parametrat teknik dhe organizativ, që duhen respektuar për marjen e masave të nevojshme;

Vlerësimi i rrezikut të zjarrit, është i lidhur ngushtë me llojin e aktivitetit dhe të materialeve të përdorura; por edhe të objekteve të pranishme, përfshirë orëditë, me karakteristikat e ndërtimit të vendit të punës dhe materialeve veshese që janë përdorur. Është e qartë që për të vlerësuar rrezikun e zjarrit, fillimisht është e nevojshme të analizohen faktorët që karakterizojnë procesin e djegies.

Djegia, është një fenomen kompleks, në të cilin mund të marrin pjesë lëndë djegëse të natyrave të ndryshme, në kushte mjedisore gjithmonë të ndryshme.

Kur procesi i djegies fillon dhe përhapet në mënyrë aksidentale, ai mund të konsiderohet zjarr. Zjarri është, pra, një proces djegieje i padëshiruar dhe i pakontrolluar, i cili mund të zhvillohet nëse në të njëjtin vend, janë të pranishëm një ose më shumë substanca djegëse (në gjendje të marit flakë), një lëndë që ndihmon procesin e djegies (p.sh. oksigjeni që përmbahet në ajër) dhe, së fundmi, burime të energjisë që aktivizojnë procesin e djegies.

Djegia

Çdo vend që ka këto karakteristika, paraqet potencialisht **rrezik zjarri**. Në përgjithësi, në vendet e punës mund të vërehet që, materialet, pajisjet dhe aktivitetet që zhvillohen gjatë punës, janë elemente të përshtashëm për procesin e djegies (lëndë djegëse dhe shkëndija fillestare), të cilat duke i shtuar oksigjenin e ajërimit si oksidant, formojnë kushtet e nevojshme, që favorizojnë zjarrin.

Por, për të kuptuar sa rrezik paraqet një vend pune i caktuar (p.sh. një hotel, një restorant, një fabrikë, etj.), sa mundësi ka që të ndodhi diçka e tillë, sa dëme mund të krijojë dhe si mund për të parandalohet dhe të përballohet ajo, duhet të bëhet vlerësimi i **rreziikut të zjarrit**, për atë vend pune në veçanti.

Thellim

Djergia dhe produktet e saj

Procesi i djegies është procesi i oksidimit të lëndëve djegëse me oksigjenin e ajrit, i cili ka aftësi oksiduese duke çliruar energji, pothuajse gjithmonë në formën e nxehtesise. Reaksioni, fillon kur sistemi që paraqet rrezik djegieje, furnizohet me energji. Formimi i përzierjes bazohet në difuzionin(bashkimin) molekular, ku molekulat e një komponenti futen nëpër sipërfaqet laminare të molekulave të komponentit tjetër dhe reagojnë midis tyre derisa të japin rezultatin. Reaksioni i djegies ka natyrë ekzotermike, për shkak se çlirohet nxehtësi .

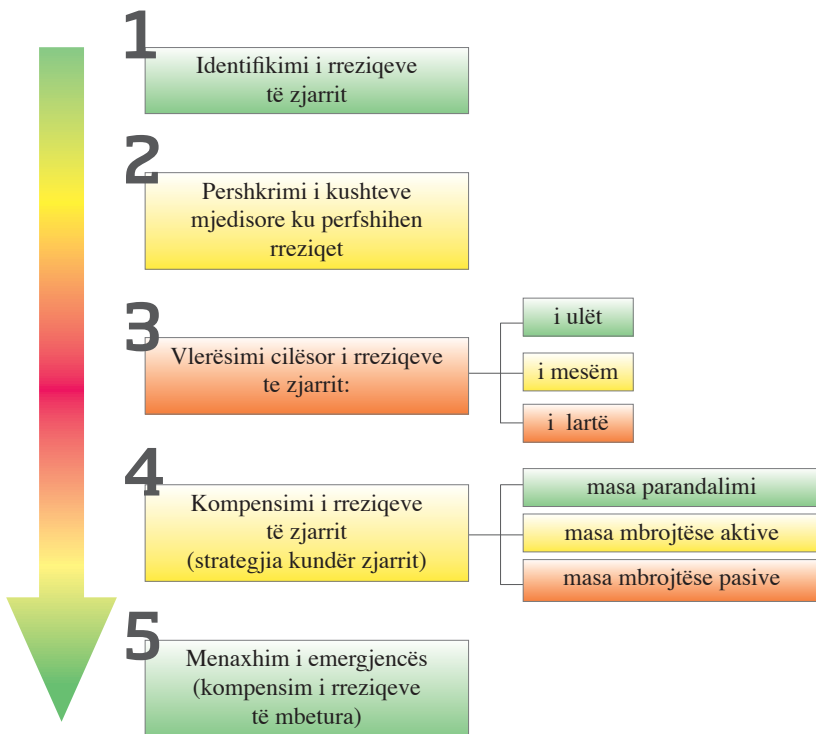
Në fakt, reagjentët kanë më shumë energji sesa produktet e reaksionit, prandaj diferenca e energjisë midis reagjentëve dhe produkteve, është pikërisht nxehtësia që prodhohet nga reaksioni. Gjatë procesit të djegies, çlirohen produkte të cilat mund të jenë të dëmshme për njerëzit dhe mallrat. Nxehtësia që çlirohet, krijon një rritje të temperaturës së produkteve të përfshira, duke rrezatuar energji. Në këtë rast zonat e reaksionit janë të ndritshme dhe konstatohet prania e flakës. Pra, flaka formohet nga çlirimi i dritës që rezulton nga djegia e gazeve që ndodh në rast zjarri. Djegia shoqërohet pothuajse gjithmonë me formimin e tymit; zakonisht sasia e tymit që prodhohet është e tillë, sa pengon vizibilitetin, duke vështirësuar punën e zjarrfikësve dhe shpërndarjen e njerëzve. Tymi, përbëhet nga grimca të vogla të ngurta dhe grimca të lëngshme (mjegull ose avujt kondensuar) që shpërndahen në formë gazi gjatë procesit të djegies. Grimcat e ngurta të tymit janë të formuara nga substanca të padjegshme, si katrami dhe hiri që i japin tymit ngjyrë të errët, ndërsa grimcat e lëngshme, përbëhen nga avujt e ujit që vijnë nga lagështia e lëndëve djegëse, por sidomos nga djegia e hidrogjenit. Nën 100°C, kur tymi ftohet, avujt e ujit kondensohen, duke formuar tymin me ngjyrë të bardhë. Gazrat e djegies, janë ato produkte të djegies, që mbeten në gjendje të gaztë edhe kur arrijnë temperaturën e ambientit (15°C). Prodhimi i gazrave, varet nga lloji i lëndës djegëse, përqindja e oksigjenit të pranishëm dhe temperatura e arritur gjatë zjarrit.

2.2 Si bëhet ?

Vlerësimi i rrezikut të zjarrit, mundëson identifikimin e niveleve të rrezikut që paraqet çdo mjedis pune. Ky nivel, përcakton probabilitetin e zjarrit dhe pasojat e dëmshme për personat dhe pajisjet e pranishme. Përcaktimi i nivelit të rrezikut të zjarrit, bën të mundur identifikimin e masave që duhen marrë, për të reduktuar shkaqet dhe përhapjen e zjarrit.

Vlerësimi i rreziqeve, njeh faza të ndryshme, nëpërmjet të cilave identifikohet strategjia më efektive kundër zjarrit në ambientin e ekzaminuar.

Fazat e vlerësimit të rrezikut të zjarrit

2.3 Klasifikimi

Identifikimi i rreziqeve të zjarrit, duhet të kryhet duke identifikuar të gjitha materialet e djegshme dhe të ndezshme, që ndodhen në vendin e punës ose rreth tij. Lëndët djegëse, mund të klasifikohen në lëndë djegëse të ngurta, të lëngshme dhe të gazta, sipas gjendjes fizike që paraqesin në temperaturën dhe trysinë e ambientit.

Për të vlerësuar më së miri rreziqet e zjarrit, duhet të identifikohen materialet që mund të lehtësojnë përhapjen e shpejtë të zjarrit, për shembull, sasi të mëdha letre, materialet e paketimit, lëndët plastike, druri, bojrat dhe tretësit me veti djegëse, gazrat e djegshëm dhe kështu me radhë.

Njëkohësisht, duhen analizuar edhe kushtet e mjedisit që karakterizojnë vendin e punës, përsa i përket rrezikut të zjarrit. Në vendin e punës, mund të haset prania e shkëndijave dhe burime nxehtësie të cilat përbëjnë shkaqet e mundshme të zjarrit dhe mund të favorizojnë përhapjen e tij. Në disa raste, këto burime mund të identifikohen lehtë, ndërsa në raste të tjera, mund të jenë rezultat i defekteve mekanike ose elektrike .

Me vlerësimin e rreziqeve, duhet të identifikohen edhe burimet e nxehtësisë të cilat mund të shkaktojnë ndezjen e materialeve djegës (si përdorimi i zjarrit për ngrohje, flaka nga fërkimi, instalimi ose përdorimi jo korrekt i makinerive, ose ato proçese pune që shkaktojnë flakë ose shkëndija (si psh. prerja, bluarja, saldimi, etj.).

Së fundi, në vlerësimin e rreziqeve, duhet të përcaktohen punëtorët dhe individët e tjerë të pranishëm në lidhje me rrezikun e zjarri që është hasur. Në kushtet, ku asnjëri nuk është tejet i ekspozuar (për shembull në vendet e vogla të punës), duhen ndjekur thjesht kriteret e përgjithshme që garantojnë për të gjithë sigurinë nga zjarri. Por nuk duhen harruar rastet e veçanta, në të cilat njerëzit nuk janë në gjendje të reagojnë shpejt në rast zjarri, duke mos e njohur mirë mjedisin që i rrethon (si psh. publiku gjatë një spektakli), ose kur janë të përqëndruar në aktivitete që largojnë vëmendjen nga ngarja (si psh. gjatë orarit të pushimit), dhe së fundmi, për

aftësi perceptuese të reduktuara (fëmijët dhe personat me aftësi të kufizuara).

Në mbyllje te analizës së kryer, vlerësimi cilësor i elementëve të studiuar, bën të mundur klasifikimin e gjithë vendit të punës që është analizuar duke e renditur në një nivel rreziku nga zjarri: të ulët, të mesëm ose të lartë.

Thellim

Llojet e lëndëve djegëse

Lëndët djegëse të ngurta kanë përdorim të gjerë dhe për këtë arsye janë të pranishme në shumë vende. Ndër lëndët djegëse të ngurta natyrore, nga më të rëndësishme dhe më të përdorura, është druri dhe derivatet e tij. Temperatura në të cilët druri ndizet, është rreth në 250°C, kjo bën që kur druri mer flakët, digjet me lehtësi duke ndihmuar përhapjen e zjarrit.

Një faktor tjetër që ndikon në zhvillimin e zjarrit, është shpërbërja e lëndës djegëse (qoftë ajo e ngurtë apo e lëngshme), e cila reduktohet në grimca te vogla, që përzihen më lehtë me ajrin (oksidues), duke rritur shpejtësinë e djegies (psh. një copë druri digjet më ngadalë se i njëjti vëllim druri i reduktuar në grimca të imëta). Pra, në vlerësimin e rreziqeve që lidhen me lëndë djegëse të ngurta, duhet patur parasysh edhe madhësia e materialeve, pasi ndikon në përcaktimin e nivelit të rrezikut të zjarrit.

Lëndët djegëse të lëngshme

ndahen në artificiale dhe natyrore. Tek këto të fundit bëjnë pjesë derivatet e naftës (benzina, alkooli, vajrat etj), të cilat kanë përdorim më të gjerë se ato artificialet. Edhe për këto materiale, djegia zhvillohet vetëm nëse bëhen bashkë, lënda djegëse, oksiduesi dhe energjia e nevojshme për ti aktivizuar ato (temperatura e ndezjes). Lëndët djegëse të lëngshme përbëhen nga avujt e lëngjeve të cilat duhet të bashkohen me oksigjenin në raport të tillë që të mundësojë ndezjen. Çdo substancë ka vetitë e saj të ndezjes, të cilat luhaten midis limitit inferior dhe atij superior.

Pra, parametrat për të vlerësuar rreziqet e lëngjeve të ndezshme, lidhen me fushën e veprimit dhe temperatura në të cilën këto lëngje marin flakë. Lëngjet që kanë temperaturë ndezjeje të ulët, paraqesin një rrezik më të madh:

- Temperaturat nën -20°C , tregojnë substanca shpërthyes (të tilla si, benzina dhe alkooli);
- Temperaturat ndërmjet 21°C dhe 65°C tregojnë substanca që shpërthejnë vetëm kur ngrohen;
- Temperaturat mbi 65°C tregojnë lëndë djegëse normale (nafta dhe lubrifikantët).

Ndër **lëndët djegëse prej gazit** natyror, më të përhapurat janë hidrokarburet e gazta: metan, etan, propan dhe butan (i pari është gazi i zakonshëm që përdoret në kuzhinë, i ruajtur në cilindra apo në serbatorë të jashtëm, që përbëhen nga propan dhe butan, të cilat gjatë përzierjes, formojnë GPL). Gazrat e djegshme, janë në përgjithësi shumë të pastër. Të përziera me ajrin (pra me oksigjenin), digjen pa krijuar substancave të padjegshme dhe tym.

Në bazë të nivelit të rrezikut, mund të përcaktohen masat më të përshtatshme për parandalimin dhe mbrojtjen nga zjarri (shih kapitujt 3 dhe 4). Kjo gjë, do të mundësonte reduktimin e rrezikut, në një nivel të pranueshëm, në vendin e punës së analizuar.

Por edhe duke zbatuar strategjinë më të mirë kundër zjarri, rreziku nuk mund të eliminohet krejtësisht; mbetet gjithmonë një përqindje, e cila duhet kompensuar me menaxhimin efikas në raste emergjence (shih kapitullin 6).

Duhet theksuar se, siç u përmend në kapitullin 1, vlerësimi i rreziqeve dhe përpunimi i dokumentit, janë nën përgjegjësinë e plotë të punëdhënësit.

Thellim

Vendet e punës me rrezik të ulët zjarri: ato vende pune, ku substancat e pranishme paraqesin shkallë të ulët të ndezshmërisë, ku kushtet lokale, nuk favorizojnë në veçanti rrezikun e zjarrit dhe kur në rast zjarri, përhapja e tij është e limituar.

Vendet e punës me rrezik të mesëm zjarri: ato vende pune, në të cilat janë të pranishme substanca të djegshme dhe kushte lokale që mund të favorizojnë zjarrin, por në të cilat, në rast zjarri, mundësia e përhapjes së tij konsiderohet e kufizuar.

Vendet e punës në rrezik të lartë nga zjarri: ato vende pune, në të cilat janë të pranishme substanca që ndizen shumë shpejt, si dhe kushte lokale që favorizojnë zhvillimin e zjarrit dhe përhapjen e shpejtë të tij, pra ato vende që nuk bëjnë pjesë në kategorinë e parë dhe të dytë.

2.4 Aktivitetet dhe masat për parandalimin e zjarrit

Për të mundur realizimin e punimeve në aktivitete të ndryshme (hotele, teatre, dyqane, qendra sportive, klubet etj.) janë të nevojshme një sërë autorizimesh, ku përfshihen edhe ato të sigurisë nga zjarri.

Kjo është në kompetencën e zjarrfikëzve, të cilët nëpërmjet normave institucionale, duhet të verifikojnë përputhshmërinë e aktivitetit me rregulloren e sektorit të zjarrfikësve.

Në vitin 2011, me Dekretin Presidencial n.151, është përcaktuar një listë e aktiviteteve që i nënshtrohen procedurave të parandalimit të zjarrit.

Klasifikimi është bërë në tre kategori: A, B dhe C, ku masat e parandalimit të zjarrit janë në raport me rrezikun që paraqet një vend i caktuar, kjo varet nga madhësia e kompanisë, nga sektori i aktivitetit (ndërtesa, garazhe, fabrika, vendet e argëtimit publik, etj.) nga ekzistenca e rregullave teknike dhe nevoja për të mbrojtur sigurinë publike.

Aktivitetet dhe procedurat për parandalimin e zjarrit

*S.C.I.A Legge 7/8/1990 n.241(G.U 18/08/1990)- Deklarate e certifikuar e nisjes se aktivitetit.

- A.** Aktivitetet që kanë “rregull teknike specifike për parandalimin e zjarrit”, të cilat karakterizohen nga një nivel i ulët vështirësie. Kjo lidhet me kapacitetin e këtij aktiviteti, me dendësinë e tij dhe me sasinë e materialeve të pranishëm.
- B.** Aktivitetet që si tipologji bëjnë pjesë në kategorinë A, por karakterizohen nga një nivel më i lartë vështirësie, aktivitete të cilat nuk kanë një rregull teknike specifike dhe një nivel kompleksiteti më të ulët se parametrat e përcaktuar për kategorinë më të lartë.
- C.** Bëjnë pjesë aktivitetet me një nivel të lartë vështirësie, pavarësisht nga prania ose jo e “rregullës teknike”.

Në tabelën 1, në fund të këtij kapitulli, shumica e aktiviteteve civile, bëjnë pjesë në kategorite A, B dhe C të cituara më sipër.

Para ushtrimit të çdo lloj aktiviteti (A, B dhe C), duhet të dorëzohet në Komandën provinciale të brigadës së Zjarrfikësve, Çertifikata e fillimit të aktivitetit (S.C.I.A) shoqëruar me dokumentacionin përkatës (të shkarkohen nga faqja e internetit: www.vigilfuoco.it).

Për aktivitetet e kategorive A dhe B, brenda gjashtëdhjetë ditëve nga marrja e kërkesës, Komanda kryen kontrollet e nevojshme, për të siguruar pajtueshmërinë me kërkesat e përcaktuara nga legjislacioni, për parandalimin e zjarrit dhe pajtueshmërinë me kërkesat e sigurisë nga zjarri.

Institucionet dhe personat përgjegjës, për aktivitetet që bëjnë pjesë në kategoritë B dhe C, duhet ti kërkojnë Komandës përkatëse të Zjarrfikësve, vlerësimin e projekteve për ndërtime ose instalimet të reja, si dhe mundësinë e modifikimit të projekteve ekzistuese. Komanda shqyrton projektet dhe brenda tridhjetë ditëve, mund të kërkojë dokumentacionin plotësues. Brenda gjashtëdhjetë ditëve nga data e dorëzimit të dokumentacionit të plotë, Komanda jep rezultatet mbi pajtueshmërinë e projekteve me kriteret rregullatore dhe teknike të parandalimit të zjarrit.

Nëse gjykohet pozitivisht, mund të nisin punimet për realizimin e veprës dhe në përfundim të punimeve paraqitet S.C.I.A.

Për aktivitetet e kategorisë C, Komanda, brenda gjashtëdhjetë ditëve,

kryen kontrollet e nevojshme për të siguruar pajtueshmërinë me kërkesat e përcaktuara nga legjislacioni për parandalimin e zjarrit. Brenda të njëjtit afat kohor, në rast mangësie të çertifikuar të kërkesave që përcaktohen në rregulloren për parandalimin e zjarrit, Komanda mer masa për ndalimin e realizimit të aktivitetit dhe shmangien e efekteve të dëmshme.

Brenda pesëmbëdhjetë ditëve nga data e kryerjes së kontrolleve teknike të aktivitetit, nëse ai rezulton pozitiv, Komanda lëshon certifikatën për parandalimin e zjarrit C.P.I.

Institucionet dhe personat përgjegjës për aktivitetet e A, B dhe C, çdo pesë vjet duhet ti dërgojnë Komandës, kërkesën për rinovimin e liçencës nëpërmjet një deklarate që dëshmon mungesën e ndryshimeve në kushtet e sigurisë nga zjarri

Thellim

Sinjalizimi i çertifikuar i fillimit të aktivitetit (SCIA) duhet të përmbajë: gjeneralitetet dhe vendbanimin e aplikuesit ose, në rast organizate apo kompanie, përfaqësuesin e saj ligjor; specifikimin e aktivitetit kryesor dhe të aktiviteteve dytësore; deklaratë angazhimi për zbatimin e detyrimeve lidhur me ushtrimin e aktivitetit, përcaktuar nga legjislacioni aktual.

Raportimi, duhet të përfshijë: a) nënshkrimin e inxhinierit (nën betim), që vërteton, përputhshmërinë e aktivitetit me kërkesat e nevojshme për parandalimin dhe sigurinë nga zjarri, përfshirë çertifikimet dhe deklaratat e përcaktuara nga Ligji (d.m i 7 gusht 2012).

Shembuj të aktiviteteve civile që i nënshtrohen procedurave të parandalimit të zjarrit marë nga shtojca I e dpr 151/11

Kategorizimi i aktiviteteve me qëllim parandalimin e zjarrit (D.P.R. 1 gusht 2011, n.151)	n	KATEGORIA		
		A	B	C
Kompanitë për prodhimin e energjisë elektrike me motorë endotermik me impiante vetëprodhuese me fuqi totale mbi 25 kW	49	deri në 350 kw	Më tepër se 350 kw deri ne 700 kw	Mbi700 kw
Lokalet argëtuese në përgjithësi, objektet dhe qendrat sportive, palestra, publike dhe private, me një kapacitet prej më shumë se 100 njerëz, ose me sipërfaqe të mbyllur mbi 200 m2.	65		Deri në 200 persona	Mbi 200 persona
Hotele, konvikte, shtëpi, motele, vendpushime, rezidenca turistike, fshatra turistike, agritourism, hostele për të rinjtë, llozha malore, bujtina, shtëpi pushimi, me më shumë se 25 shtretër.	66	Deri në 50 shtretër	Struktura turistike në ambjent të hapur (kampingje, fshatra turistike, etj)	Mbi 100 shtretër
Shkollat e çdo lloji, kolegjet, akademitë me mbi 100 persona të pranishëm; Cerdhe dhe kopshte me mbi 30 njerëz të pranishëm.	67	Deri në 150 persona	Mbi 150 deri ne 300 persona, cerdhe fëmijësh	Mbi 300 persona
Ambjente të përdorura për ekspozimin dhe shitjen me shumice ose pakicë, panaire me sipërfaqe bruto mbi 400 m2, përfshirë këtu shërbimet dhe depot. Përfshihen manifestimet e përkohshme të çfarëdo lloji, që bëhen në lokalet apo në vende të hapura për publikun.	69	Deri në 600 m2	Mbi 600 deri në 1.500 m2	Mbi 1.500 m2
Ambientet të përdorura si magazina me sipërfaqe lorde mbi 1000 m2 me sasi mallrash dhe lëndësh djegëse mbi 5.000 kg	70		Deri ne 3.000 m2	Mbi 3.000 m2
Kompanitë dhe zyrat me mbi 300 persona të pranishëm	71	Deri në 500 persona	Mbi 500 deri në 800 persona	Mbi 800 persona
Impiantet për prodhimin e ngrohjes, që ushqehen me lëndë djegëse të ngurta, të lëngshme ose të gaztë me fuqi mbi 116 kW.	74	Deri ne 350 kw	Mbi 350 kw deri ne 700 kw	mbi 700 kw
Parqet e makinave publike dhe private, garazhet me shumë kate dhe të mekanizuara me sipërfaqe të mbyllur mbi 300 m2	75	Deri në 1.000 m2	Mbi 1.000 m2 deri ne 3.000 m2	Mbi 3000 m2
Ndërtesat për përdorim publik me lartësi kundër zjarrit deri ne 24 m	77	Deri në 32 m	Mbi 32m deri ne 54 m	Mbi 54 m

SHËNIME

Mundësi zjarri: aftësia që kanë disa materiale apo pajisje të caktuara, metoda pune ose përdorimi i mjediseve të punës, të cilat potencialisht mund të shkaktojnë një zjarr.

Rrezik zjarri: atëherë kur mund të jetë arritur një nivel potencial i pranishëm së zjarrit dhe pasojat e mundshme të zjarrit mbi personat e pranishëm.

Vlerësimi i rreziqeve të zjarrit: procesi i vlerësimit të rreziqeve të zjarrit, në një ambient ku punëtorët ushtojnë aktivitetin e tyre, me qëllim identifikimin e masave të duhura për parandalimin dhe mbrojtjen nga zjarri, dhe zhvillimin e një programi ku përfshihen masat e nevojshme për të përmirësuar nivelin e sigurisë në të ardhmen .

Temperatura e ndezjes: është temperatura minimale, në të cilën një substancë e ngurtë fillon djegien, pa qenë i nevojshëm një burim tjetër nxehtësie.

Temperatura e djegies: është temperatura më e ulët në të cilën një lëndë djegëse e lëngshme lëshon avuj, të mjaftueshme për të formuar me ajrin një përzierje, e cila, në rast shkëndije, fillon të digjet.

Zona e djegies: zonë e kufizuar që përfshihet midis limitit minimal dhe atij maksimal të potencialit djegës, që varet nga sasia e lëndës së djegshme që është perzier me oksigjenit. Limiti minimal, shpreh përqëndrimin minimal të lëndës djegëse në përzierjen me oksigjenin. Nëse ndizet, lënda djegëse reagon duke përhapur flakë në të gjithë përzierjen. Limiti maksimal i ndezshmërisë, përfaqëson përqëndrimin maksimal të lëndës djegëse, ku prania e ajrit është e pamjaftueshme për të shkaktuar flakë, që mund të përhapen në të gjithë përzierjen.

3. Si mund të reduktojmë rrezikun e zjarrit?

3.1 Masat parandaluese dhe mbrojtëse

Punëdhënësi, pasi të ketë kryer vlerësimin e rrezikut të zjarrit dhe pasi të ketë identifikuar situata që paraqesin rrezik, duhet të marrë masat e sigurisë, në mënyrë që të kompensojë rreziqet e mundshme.

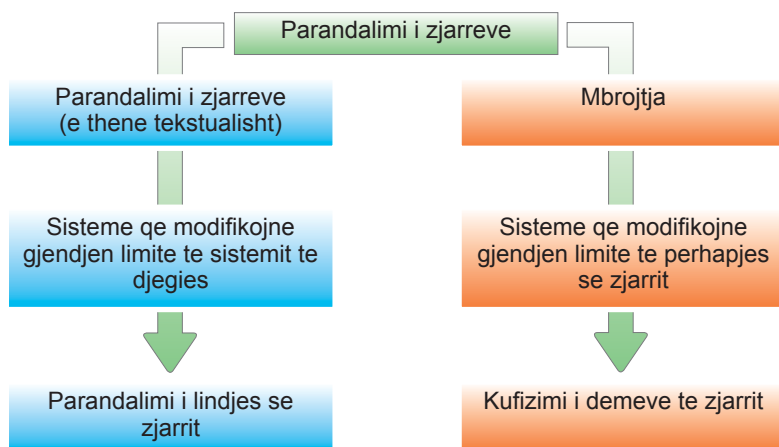
Një nga elementët bazë që duhet patur parasysh në këtë proces vlerësimi, është se rreziku nuk mund të jetë kurrë i barabartë me zero. Ekziston gjithmonë një përqindje rreziku, e cila duhet mbajtur në nivel të tillë, që të konsiderohet e pranueshme. Reduktimi i rrezikut të zjarrit mund të arrihet

Situatë e rrezikshme: objektet janë të pozicionuar në mënyrë kaotike. Daljet nuk janë të lira. Kabllot elektrike janë të pranishëm kudo. Nuk ka tabelë për ndalimin e duhanit dhe nuk janë në përdorim aparatura, me siglën CE.

përmes miratimit të **masave parandaluese**, që kanë për qëllim reduktimin e probabilitetit të shfaqjes së zjarreve dhe të **masave mbrojtëse**, që kanë për qëllim reduktimin e efekteve të zjarrit.

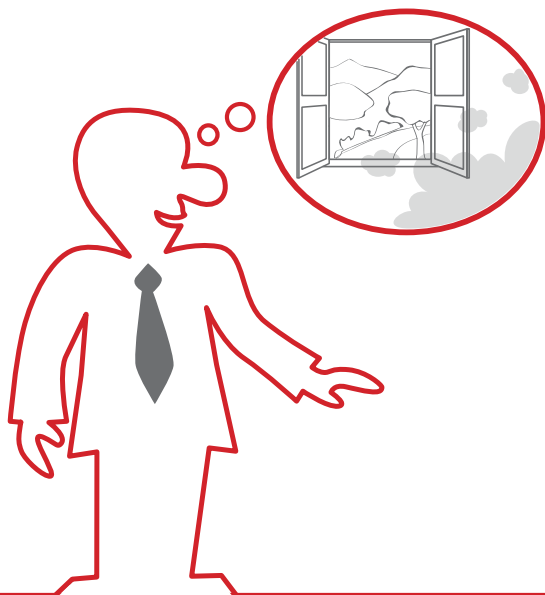
Situata optimale:
çdo gjë është në
vendin e duhur.
Kabllot e mbledhura
mirë, pa krijuar
rrëmujë mbi dysheme.
Duket qartë tabela
që ndalon pirjen
e duhanit dhe
aparaturat kanë siglën
CE.

3.2 Masa që kanë për qëllim reduktimin e probabilitetit të zjarrit

Reduktimi i probabilitetit të shfaqjes së një zjarri, mund të bëhet sipas kriterëve të përcaktuara në shtojcën II të dekretit të ri. Kjo ka të bëjë me aplikimin e masave me natyrë teknike, si psh:

- të realizohen impiante në përputhje me normat;
- impiantet, strukturat dhe masat metalike të realizohen nën tokë, në mënyrë që të shmanget formimi i ngarkesave elektrostатike;
- krijimi në bazë të normave i sistemeve të mbrojtjes kundër shkarkesave atmosferike
- të ajrosen menjëherë ambjentet në prani të avujve, gazrave, ose pluhurave të djegshëm;
- të përdoren mjete sigurie që parandalojnë zjarrin ose shpërthimin;
- të meren masa të tipit organizativ / menaxhues:
- të respektohet rregulli dhe pastërtia;
- përgatitja e një rregulloreje të brendshme, mbi kontrollin e masave të sigurisë që duhen respektuar;
- të informohen dhe të formohen (trajnohen) punonjësit mbi rreziqet që paraqet ai aktivitet

Natyrisht, për të marrë masat e duhura të sigurisë kundër zjarrit, është e nevojshme të njihen shkaqet dhe rreziqet kryesore të zjarrit dhe përhapjes së tij, të tilla si:

- a) depozitimi i lëndëve të djegshme (ose që ndizen lehtë) në vende të papërshtatshëm si dhe manipulimi i tyre në mënyrë të pakujdesshme;
- b) grumbullimi i mbeturinave, letër ose materiale të tjera të djegshme, që mund të ndizen aksidentalisht ose qëllimisht;
- c) përdorimi i pakujdesshëm i zjarrit dhe i pajisjeve të tjera ngrohëse;
- d) pastrimi i papërshtatshëm i zonave të punës dhe mungesa e heqjes së mbeturinave pas punës;
- e) përdorimi i impianteve elektrike difektoze ose jo të siguruar në mënyrën e duhur;
- f) riparimet apo modifikimet e sistemeve elektrike të kryera nga persona të pakualifikuar;

g) prania e pajisjeve elektrike nën tension edhe kur nuk janë në përdorim (përveç atyre që janë projektuar në mënyrë që të jenë përgjithmonë në shërbim);

h) përdorimi jo korrekt i pajisjeve ngrohëse portative;

i) mbyllja e pjesës së ventilimit në pajisjet ngrohëse, në makineritë, në pajisjet elektrike dhe ato të përdorura nëpër zyra;

j) prania e flakëve në zona të ndaluar, përfshirë këtu ndalimin e pirjes së duhanit ose mos-përdorimi i tavëllës së duhanit;

k) neglizhenca e kontraktorëve apo e punëtorëve të mirëmbajtjes;

l) formimi i papërshtatshëm profesional i stafit mbi përdorimin e materialeve apo i pajisjeve të rrezikshme për qëllim shuarjen e zjarrit.

m) mirëmbajtja e dobët e pajisjeve.

Ruajtja dhe përdorimi i materialeve të ndezshme dhe lehtësisht të djegshme

Aty ku është e mundur, materialet e ndezshme apo lehtësisht të djegshme, ose materialet që paraqesin rrezik shpërthimi, duhet të jenë të pranishme në sasi të kufizuara në një ambient, aq sa është e domosdoshme për zhvillimin e rregullt të aktivitetit, si dhe duhen mbajtur larg nga daljet . Substancat e ndezshme, kur është e mundur, duhet të zëvendësohet nga të tjera më pak të rrezikshme. Materialet

e ndezshme, duhet të ruhen në vende të izoluar ose në struktura të veçanta rezistente ndaj zjarrit. Punëtorët, të cilët merren me substanca të ndezshme apo kimikate të rrezikshme, duhet të jenë të mirë-informuar dhe të trajnuar mbi masat e sigurisë që duhet të respektojnë. Punëtorët, gjithashtu duhet të njohin edhe vetitë e këtyre substancave dhe të rrethanave që mund të rrisin rrezikun e zjarrit. Materialet e pastrimit, nëse janë të djegshëm, duhet të mbahen në depo të përshtatshme ose në dhoma të veçanta magazinimi. Në fund të pastrimit, këto materiale duhen larguar nga vendi i punës dhe duhen depozituar në vende të destinuara për këtë qëllim.

Implantet dhe pajisjet elektrike

Implantet, pajisjet dhe çdo komponent, duhet të jenë në përputhje me teknikat specifike, që sigurojnë pajtueshmërinë e tyre me normat në fuqi. Punëtorët duhet të marrin udhëzimet e duhura mbi përdorimin e pajisjeve dhe instalimeve elektrike. Nëse nevojitet furnizimi i përkohshëm i një pajisjeje elektrike, kablo elektrik duhet të ketë gjatësinë e nevojshme dhe të jetë pozicionuar, në mënyrë që të shmangë dëmet e mundshme. Riparimet elektrike, duhet të kryhen nga personel i kualifikuar dhe kompetent. Materialet lehtësisht të djegshme apo të ndezshme, ose që mund të krijojnë atmosfera eksplozive, nuk duhet të vendosen pranë pajisjeve të ndriçimit.

Përdorimi i burimeve të ngrohjes.

Gjeneratorët e ngrohjes, duhet të përdoren në përputhje me udhëzimet e prodhuesit. Në vendet ku kryhen saldime apo prerje me flakë, nuk duhet të mbahen materiale të djegshme dhe është e nevojshme të mbahen nën kontroll shkëndijat. Punë të tilla, duhet të kryhen brenda zonave të ajrosura dhe është gjithashtu e nevojshme të vlerësohet rreziku potencial i ndërhyrjes me procese të tjera (për shembull pikturë, trajtimin e substancave të ndezshme, etj.). Tubat thithës në kuzhinë, furrat, sharrat, grirëset, duhet të mbahen pastër për të parandaluar mbledhjen e yndyrnave ose pluhurit në to. Aty ku parashikohet, valva e emergjences në lëndën djegëse, duhet të vendoset në një pozicion të lehtë për tu përdorur dhe të sinjalizohet, si dhe ti nënshtrohet kontrolleve të vazhdueshme të mirëmbajtjes.

Pajisjet personale ose ngrohësit portativ

Shkaqet më të shpeshta të zjarrit nga pajisje individuale apo ngrohësit portativ, janë zakonisht për shkak të mos respektimit të masave parandaluese, si psh:

- a) mos respektimi i udhëzimeve të sigurisë, gjatë përdorimit ose zëvendësimit të bombolave me gas;
- b) vendosja e materialeve të djegshme mbi aparatet ngrohëse;
- c) vendosja e aparatit ngrohës portativ pranë materialeve të djegshme;
- d) neglizhenca gjatë furnizimit të pajisjeve që ushqehen me vajguri.

Pajisjet ngrohëse, duhet të përputhet me standardet teknike dhe duhet të përdoren sipas udhëzimeve të prodhuesit.

Prania e duhanpiresve

Duhet të identifikohen zonat, ku pirja e duhanit mund të përbëjë rrezik zjarri dhe të vendosen tabela që ndalojnë pirjen e duhanit. Në zonat ku mund të pihet duhan, duhet të vihet në dispozicion tavëlla, të cilat duhen zbrazur rregullisht.

Tavëllat e duhanit, nuk duhet të zbrazen në kosha të bërë nga materiale të ndezshme dhe përmbajtja e tyre nuk duhet të perzihet me mbeturina të tjera. Në këto zona duhet

të ekspozohen masat e nevojshme të sigurisë për të parandaluar zjarrin. Nuk duhet të lejohet pirja e duhanit në magazina dhe në ato zona ku ka materiale të djegshme apo të ndezshme, të cilat mund të shkaktojnë formimin e atmosferave eksplozive.

Punime për mirëmbajtje dhe restaurim

Disa nga çështjet që duhen mbajtur në konsideratë gjatë punimeve për mirëmbajtje dhe restaurim mund të jenë:

- a) grumbullimi i materialeve të djegshme;
- b) mbyllja e rrugëve të daljes;
- c) pamundësia e hapjes së dyerve rezistente ndaj zjarrit;
- d) krijimi i hapësirave dalëse në dysheme, ose mure rezistente ndaj zjarrit.

SHENIM Në fillim të ditës së punës, duhet të sigurohemi që dalja e njerëzve nga vendi i punës është e garantuar. Në fund të ditës së punës, duhet bërë një kontroll për tu siguruar mbi aktivizimin e masave kundër zjarrit. Gjithashtu, duhet të sigurohemi që pajisjet e punës dhe substancat e ndezshme dhe të djegshme, të jenë në vend të sigurtë, për të evituar mundësinë e zjarrit. Çdo zonë, ku paraprakisht është kryer një punë në kushte nxehtësie, duhet të kontrollohet pas përfundimit të punës, për t'u siguruar që nuk kanë mbetur materiale të ndezura (p.sh. në shtrimin e bitumit). Në vendet e punës të pajisura me perceptore automatike ndaj zjarrit, duhet të meren masat e duhura, për të parandaluar alarme të rreme gjatë punimeve për mirëmbajtje dhe rinovim. Në përfundim të punimeve,

sistemi i alarmit duhet të testohet. Kujdes i veçantë duhet treguar gjatë punimeve për mirëmbajtjen dhe ri-sistemimin e impiantit elektrik dhe atij furnizues për gazin e djegshëm.

Mbeturinat gjatë punës me lëndë të djegshme

Mbeturinat nuk duhet të depozitohen, qoftë edhe përkohësisht, përgjatë rrugëve të daljes (korridoreve, shkallëve, etj.) ose aty ku mund të hyjnë në kontakt me burime ndezëse. Akumulimi i mbeturinave, duhet të evitohet dhe çdo hedhurinë duhet të hiqet çdo ditë dhe të depozitohet në një zonë të përshtatshme, mundësisht jashtë ndërtesës.

Ambjentet e pafrekuentuara

Ambjentet e punës që zakonisht nuk frekuentohen nga personeli (bodrumet, dhoma e ruajtjes) dhe çdo zonë ku zjarri mund të zhvillohet, pa qenë në gjendje të identifikohet shpejt, duhet të mbahen të lira nga materialet djegëse, si edhe të ndalohet hyrja e personave të pa-autorizuar.

* NDALOHET HYRJA

3.3 Masat për reduktimin e efekteve të zjarrit

Për të reduktuar efektet e dëmshme që shkakton zjarri, punëdhënësi mund të marrë disa masa, përsa i përket strukturës dhe impianteve, siç janë:

- Realizimi i ndarjeve në reparte dhe i rrugëve dalëse për të garantuar në rast zjarri, largimin e personave në siguri të plotë.
- Masat e nevojshme për të sinjalizuar sa më shpejt zjarrin dhe për të siguruar aktivizimin e sistemit të alarmit dhe të procedurave të ndërhyrjes së shpejtë.
- Realizimi i pajisjeve dhe impianteve të nevojshme për shuarjen e zjarrit.

3.3.1 Masat që kanë të bëjnë me ndarjen në reparte dhe me rrugët e shpëtimit në rast zjarri

Sistemi i rrugëve të daljes, duhet të sigurojë që personat, të jenë në gjendje ti dallojnë qartësisht ato dhe ti përdorin për të arritur në një vend të sigurtë edhe në mungesë të asistencës së jashtme. Për të stabilizuar, nëse sistemi i rrugëve të daljes është i kënaqshëm, duhen analizuar:

- numri i personave të pranishëm, sa e njohin këto persona vendin e punës dhe aftësia e tyre për të lëvizuar pa ndihmës.
- Ku mund të ndodhen personat, kur verifikohet një gjendje zjarri
- Rreziqet e zjarrit në vendin e punës
- Numri i rrugë daljeve alternative të disponueshme

Për të ndaluar përhapjen e zjarrit përgjatë rrugëve të daljes, duhet të ekzaminohen këto aspekte:

- **Prania e hapjeve në mure dhe/ose kate.** Në fakt, hapjet ose kalimi i lidhjeve apo tubacioneve, në dyshemetë, muret dhe tavanet, mund të ndihmojnë në përhapjen e shpejtë të tymit, flakëve dhe nxehtësisë dhe pengojnë përdormin e sigurtë të rrugëve dalëse.

Thellim

Në fillim të ditës së punës, punëdhënësi ose personi përgjegjës, duhet të sigurohet që dyert në afërsi të daljeve për çdo kat, nuk janë të mbyllura me çelës ose, në rastet kur nuk parashikohet hapja nga jashtë, mund të hapen lehtë dhe menjëherë nga brenda pa përdorimin e çelësave.

- **Materialet veshëse.** Shpejtësia e përhapjes së zjarrit, varet nga materialet e veshjes së mureve dhe tavaneve dhe ndikon në mundësitë e shpëtimit të njerëzve.

- **shkallët për katet e nëndheshëm.** Shkallët në shërbim të kateve të nëndheshëm, duhet të jenë projektuar në mënyrë të tillë për të shmangur dyndjen e tymit dhe nxehtësisë.

- **shkallët e jashtme.** Në prani të shkallëve të jashtme, duhet të sigurohemi që, në rast zjarri, përdorimi i tyre nuk pengohet nga flakët, tymi apo nxehtësia që mund të dalin nga pjesa e jashtme në të cilën është ndërtuar shkalla.

Përgjatë rrugëve të daljes, duhet të ndalohet instalimi i pajisjeve që paraqesin rreziqe të mundshme zjarri ose bllokimin e vetë rrugëve. Nëse përdorimi i dyerve rezistente ndaj zjarrit të pajisura me sistemin e vetë-mbylljes, përbën vështirësi për qarkullimin e njerëzve, ato mund të mbahen në pozicion të hapur me anë të pajisjeve elektromagnetik, që lejojnë lirimin e tyre pas:

- aktivizimit të detektorëve të tymi vendosur në afërsi të dyerve;
- aktivizimit të sistemit të alarmit nga zjarri;
- mungesës së furnizimit me energji elektrike në sistemin e alarmit të zjarrit;
- një komande manuale.

3.3.2 Masat për zbulimin dhe alarmin në rast zjarri

Masat për zbulimin e zjarrit dhe gjendjen e alarmit, kanë si qëllim identifikimin e shpejtë të zjarrit, para se ai të kërcënojë sigurinë e personave të pranishëm në vendin e punës. Alarmi, duhet të shënojë fillimin e procedurës, për evakuimin e vendit të punës dhe aktivizimin e procedurave të ndërhyrjes. Alarmi duhet të dëgjohet në mënyrë të qartë, në të gjithë vendin e punës dhe

në zonat ku janë të pranishëm, qoftë edhe rastësisht, punëtorë apo persona të tjerë. Kujdes i veçantë duhet treguar në prani të personave me aftësi të kufizuara. Në shumicën e vendeve të punës, një sistem manual për zbulimin e zjarrit mund të jetë i mjaftueshëm, megjithatë, ka rrethana në të cilat zbulimi automatik i zjarrit, është i domosdoshëm për sigurinë e njerëzve. Qëllimi i zbulimit automatik të zjarrit, është të njoftohen njerëzit në kohë, në mënyrë që të largohen nga zonat e prekura nga zjarri, për sa kohë situata është relativisht e sigurt. Një impiant automatik zbulimi, mund të parashikohet, për shembull, për zonat jo të frekuentuara.

3.3.3 Pajisjet dhe impiantet për shuarjen e zjarrit

Zjarret klasifikohen sipas natyrës së lëndës djegëse që i ka shkaktuar ato. Kjo lehtëson zgjedhjen e substancave më të përshtatshme, për shuarjen e tyre:

- **klasa A:** zjarret nga materiale të ngurta, zakonisht me natyrë organike që çojnë në formimin e qymyrit;
- **klasa B:** zjarret nga materiale të lëngshme ose lëngje të ngurtësuar, të tilla si nafta, dylli, llaku, vajrat dhe yndyrnat minerale, etj.;
- **klasa C:** zjarret nga gazrat;
- **klasa D:** zjarret nga substanca metalike.
- **klasa F:** zjarret nga vajrat dhe yndyrnat shtazore apo vegjetale (për shembull në pajisjet e gatimit.)

Për çdo lloj zjarri të klasifikuar, janë identifikuar substancat e shuarjes më të efektshme:

- **Zjarret e klasës A:** uji, shkuma dhe pluhuri janë substancat që përdoren më shpesh për fikjen e zjarrit.
- **Zjarret e klasës B:** shkuma, pluhuri dhe dioksidi i karbonit;
- **Zjarret e klasës C:** pluhuri dhe dioksidi i karbonit. Sidoqoftë, kundër këtyre zjarreve, ndërhyrja më e përshtatshme është ndalimi i rrjedhjes së gazit nëpërmjet valvulës së ndërprerjes ose duke bllokuar pikën e rrjedhjes. Kur zjarri shuhet para se të bllokohet rrjedhja e gazit, atëherë ka rrezik shpërthimi.

Thellim

Aparatet për shuarjen e zjarrit, duhet të vendosen mundësisht përgjatë rrugëve të daljes, në afërsi të daljeve, të qendrave të rrezikut, mundësisht të fiksuar në mur dhe të sinjalizuar në mënyrë të përshtatshme. Idrantët dhe naspët kundër zjarrit, duhet të jenë të vendosura në pika të dukshme dhe të arritshme përgjatë rrugëve të daljes. Shpërndarja e tyre, duhet bërë në mënyrë të tillë që çdo pikë e sipërfaqes, të mbulohet të paktën nga një spërkatje. Prania e mjeteve zjarr fikëse të tipit manual, duhet të sinjalizohet në mënyrë të përshtatshme.

• **Zjarret e klasës D:** asnjëra nga substancat që përdoren për shuarjen e zjarreve të klasave A dhe B, nuk është e përshtatshme për zjarret e shkaktuar nga djegia e substancave metalike (aluminiumi, magnezi, kalium, sodium). Në zjarre të tilla, duhen përdorur pluhura të veçantë dhe duhet të punohet me staf të specializuar;

• **Zjarret e klasës F:** në këtë rast, fikja bëhet nga reaksioni kimik, duke ndërhyrë mbi produktet e ndërmjetme të djegies së vajrave vegjetale ose shtazore (kataliza negative).

Pajisjet e përdorura zakonisht për shuarjen e zjarrit janë:

- aparatet e shuarjes portativ dhe me rrota;
  - impiante fikse për shuarjen (manuale dhe automatike).
- Zgjedhja e aparateve zjarrfikëse, të lëvizshëm dhe me rrota, duhet të përcaktohet në funksion të klasës së zjarrit dhe nivelit të rrezikut në vendin e punës. Sasia dhe kapaciteti i aparateve portativ për shuarjen e zjarrit, duhet të identifikohen sipas:
- numrit të kateve (jo më pak se një bombol gazi për kat);
  - sipërfaqja;
  - rrezik specifik zjarri (klasa e zjarrit);
  - distanca që një person duhet të përshkojë, për të përdorur një bombol zjarrfikëse (jo më tepër se 30 m.).

Në lidhje me vlerësimin e rreziqeve, përveç bombolave zjarrfikëse, mund të instalohen edhe impiante fikse, manual ose automatik, për shuarjen e zjarrit.

4. Kontrollët mbi masat mbrojtëse kundër zjarrit

4.1 Monitorimi, kontrolli, mirëmbajtja, testimi

Qëllimi i mbikqyrjes, kontrollit dhe mirëmbajtjes, është të identifikojë dhe të shmangë çdo lloj shkak, mangësie, dëmi apo pengese që mund të ndikojë në funksionimin dhe përdorimin e duhur të mjeteve për shuarjen e zjarrit .

Neni 4 i dekretit të ri (Kontrollet dhe mirëmbajtja e impianteve dhe pajisjeve kundër zjarrit) thekson se << mirëmbajtja dhe kontrolli i sistemeve, aparaturave, pajisjeve, dhe masat e tjera të sigurisë nga zjarri, duhet të bëhen në përputhje me dispozitat

ligjore, me rregulloren në fuqi dhe sipas standardeve kombëtare ose europiane. Në mungesë të këtyre normave, duhet të ndiqen udhëzimet e prodhuesit dhe të teknikut>> . Punëdhënësi, duhet të zbatojë mbikqyrjen, kontrollin dhe mirëmbajtjen e pajisjeve dhe sistemeve të mbrojtjes nga zjarri, në përputhje me dispozitat e mësipërme, sipas një modeli organizimi dhe menaxhimi, që përcaktohet në nenin 30 të Dekretit Legjislativ n. 81/08. Është e rëndësishme të theksohet se, kontrollet dhe mirëmbajtja e impianteve dhe pajisjeve kundër zjarrit, duhet të përfshihen në dokumentin e vlerësimit të rreziqeve.

4.2 Çfarë nënkuptohet me monitorim, kontroll periodik dhe mirëmbajtje ?

Monitorimi është një masë parandaluese që konsiston në kontrollin viziv, për të siguruar që mpiantet dhe pajisjet kundër zjarrit, janë në gjendje të rregullt operative, janë të lehtë për tu përdorur dhe në pamje të parë nuk paraqesin dëmtime. Monitorimi mund të kryer nga zjarrfikësit, pasi të kenë marë udhëzimet e përshtatshme. Monitorimi kryhet më shpesh se kontrolli periodik, duke bërë të mundur identifikimin që në fillim të të gjitha mangësive, dëmtimeve dhe anomalive të tjera. Për më tepër, në këtë mënyrë edhe zjarrfikësit ndërgjegjësohen për rëndësinë e rolit të tyre në sistemin e parandalimit të adoptuar nga kompania. Të gjitha anomali të, duhet të raportohen menjëherë .

Kontrolli periodik kryhet çdo gjashtë muaj dhe konsiston në marjen e masave parandaluese, duke verifikuar funksionimin

korrekt të pajisjeve dhe impianteve. Ky kontroll duhet të kryhet nga personel i kualifikuar dhe kompetent. Anomali të gjetura gjatë këtij procesi, duhet të eliminohen menjëherë. Mirëmbajtja është operacion apo ndërhyrje që ka si qëllim mbajtjen e impianteve dhe të pajisjeve në gjendje të mirë. Ajo mund të jetë e zakonshme dhe e jashtëzakonshme. Mirëmbajtja e zakonshme kryhet në vend, duke përdorur mjete të thjeshta. Ajo është e kufizuar në riparime të vogla, duke zëvendësuar, aty ku është e nevojshme pjesët e konsumuara.

Mirëmbajtja e jashtëzakonshme është, në të kundërt, një ndërhyrje që nuk mund të kryhet në vend, pasi nevojiten mjete dhe pajisje me rëndësi të veçantë. Në disa raste duhen zëvendësuar pjesë të tëra të impiantit, apo aparatura për të cilat riparimi nuk është i mundur apo i leverdisshëm.

4.3 Mbikëqyrja e rrugëve të daljes

Shumë aksidente, madje edhe të rënda, kanë patur si shkak bllokimin e rrugëdaljeve. Ky është një veprim shumë gabuar, që përbën vepër penale dhe që duhet evituar me çdo kusht. Të gjitha rrugët e daljeve në vendin e punës, si korridoret, shkallët, etj., duhet të kontrollohen në mënyrë periodike, për të siguruar që nuk paraqesin rreziqe apo pengesa, që mund të ndikojnë në përdorimin e sigurt të tyre në rast emergjence. Dyert në rrugët e daljes, duhet të kontrollohen rregullisht për të siguruar që hapen lehtësisht. Vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet bravave të dyerve. Të gjitha dyert rezistente ndaj zjarrit, duhet të kontrollohen rregullisht, për të siguruar se nuk kanë dëmtime dhe mbyllen siç duhet.

Shenjat treguese të daljeve, duhet ti nënshtrohen kontrollit, për të siguruar vizibilitetin e qartë të tyre në rast emergjence. Të gjitha masat kundër zjarrit, të cilat kanë si qëllim përmirësimin e sigurisë së rrugëve të daljes, si për shembull impiantet e evakuimit të tymit, duhet të verifikohen në bazë të standardeve teknike dhe të mirëmbahen nga personel i kualifikuar dhe kompetent.

4.4 Pajisjet dhe impiantet për mbrojtjen nga zjarri

Më poshtë, jepen disa shembuj mbi ndërhyrjen monitoruese, që stafi duhet zbatojë në mënyrë të rregullt:

- kontrollojmë që të gjitha dyert rezistente ndaj zjarrit janë të mbyllura, kur është e parashikuar;
- të sigurohemi që mjetet e shuarjes të jenë vendosur në vendin e duhur, të jenë sinjalizuar në mënyrë të dukshme, të përdoren lehtësisht, si dhe të jenë të paprekura.

Nëse bëhet fjalë për mjete shuarëse, të lëvizshme, duhet të verifikohen:

- mbushja;
- prania e çertifikatës së mirëmbajtjes, e plotësuar me informacionet e nevojshme sipas rregullit;
- struktura mbajtëse të mos jetë e dëmtuar;
- mungesa e anomalive të tilla si: bllokimi i vrimave, rrjedhje, gërryerje, çarje në tubat elastik, etj.

5. Formim, informim dhe azhornim

5.1 Identifikimi i zjarrfikësve

Masat e parandalimit dhe të mbrojtjes nga rreziku i zjarrit nuk janë, në vetvete, të mjaftueshme për të siguruar një përgjigje efikase në rast emergjence. Në fakt, shumë zjarre mund të parandalohen duke tërhequr vëmendjen e stafit mbi shkaqet dhe rreziqet e zjarrit dhe kjo mund të arrihet vetëm nëpërmjet informimit, trajnimit dhe azhornimit.

Nenet 36 dhe 37 të Dekretit Legjislativ n . 81/08, parashikojnë që punëdhënësi, është i detyruar të informojë dhe të formojë punëtorët, në lidhje me:

a) rreziqet që lidhen me aktivitetin e kompanisë në përgjithësi dhe me aktivitete të tjera në veçanti;

b) masat e parandalimit dhe mbrojtjes nga zjarri miratuar nga kompania, në veçanti:

- vendndodhja e mjeteve kundër zjarrit;
- vendndodhja e rrugëve të daljes;
- mënyra e hapjes së dyerve të daljes;
- sjellje korrekte në rast zjarri, si për shembull: të mbahen të mbyllura dyert rezistente ndaj zjarrit;

- ndalimi i përdorimit të ashensorëve në rast zjarri;

c) procedurat që duhet të ndiqen në rast zjarri (si ndihma e parë, lufta kundër zjarrit, evakuimi i vendit të punës) dhe në mënyrë të veçantë:

- veprimet që duhen ndërmarrë kur zbulohet një zjarr;
- si të përdorim alarmin;
- veprimet që duhen ndërmarrë kur dëgjohet alarmi;
- procedurat e evakuimit të vendit të punës dhe grumbullimit në një vend të sigurt;
- mënyrat se si të lajmërohen zjarrfikësit .

Punëdhënësi, në bazë të rezultatit të vlerësimit të rreziqeve të zjarrit dhe në bazë të planit të emergjencës, identifikon dhe përcakton punëtorët përgjegjës për masat e parandalimit të

zjarrit, luftës kundër zjarrit dhe menaxhimit të situatave në rast emergjence. Punëtorët që kryejnë shërbimin e tyre në këtë fushë duhet të:

- ndjekin kurse formimi dhe azhurnimi, siç përcaktohen nga dekreti;
- të pajisen me një certifikatë kualifikimi teknik të lëshuar nga Departamenti i Zjarrfikësve, pasi të kenë kaluar një provë teknike (cituar në nenin 3 të ligjit 28 nëntor 1996, nr. 609), nëse janë të punësuar në vende pune, ku kryhen aktivitetet e përcaktuara në shtojcën X të dekretit.

Shërbimi kundër zjarrit, duhet të jetë gjithmonë i pranishëm gjatë kryerjes së një aktiviteti, në mënyrë të veçantë, kur paraqiten kushte të rrezikshme për punëtorët dhe çdo person tjetër të pranishëm, përveç atyre rasteve ku demonstrohet nëpërmjet vlerësimeve të përshtatshme, se falë masave të mara, punëtorët apo personat e tjerë, nuk ndeshen me asnjë rrezik zjarri.

SHENIM

Kontrollet dhe mirëmbajtja e impianteve dhe pajisjeve kundër zjarrit (neni 6, paragrafi 1 shkronja e,e Dekreti Legjislativ n . 81/08), si dhe, informimi, formimi, trajnimi i personelit dhe provat e emergjencës, duhet të përfshihen në Dokumentin e Vlerësimit të Rrezikut (D.V.R)

5.2 Trajnimi dhe nivelet e rrezikut të zjarrit

Kursi i trajnimit për punonjësit e Zjarrfikësit, duhet të bëhet në bazë të llojit të aktiviteteve që ato zhvillojnë dhe nivelit të rrezikut që këto aktivitete paraqesin, si dhe në bazë të detyrave specifike që ka një punëtorë.

Duke patur parasysh kriteret e mësipërme, janë renditur në një listë, veprimtaritë që paraqesin një nivel rreziku të lartë, të mesëm dhe të ulët, si edhe përmbajtja dhe kohëzgjatja e kurseve të trajnimit për secilën kategori:

KURSI A: kurs për zjarrfikësit që ushtrojnë veprimtari me rrezik zjarri të ulët (kohëzgjatja minimale 4 orë)

KURSI B: kurs për zjarrfikësit që ushtrojnë veprimtari me rrezik zjarri mesatar (kohëzgjatja minimale 8 orë)

KURSI C: kurs për zjarrfikësit që ushtrojnë veprimtari me rrezik zjarrit të lartë (kohëzgjatja minimale 16 orë)

Përmbajtja e ketyre kurseve, mund të ndryshojë në bazë të situatave të caktuara rreziku.

KURSI A:

1) Zjarri dhe parandalimi i tij

(kohëzgjatja 1 orë)

- procesi i djegies;
- produktet e djegies;
- substancat e shuarjes në lidhje me llojin e zjarrit,
- efektet e zjarrit mbi njeriun;
- ndalimi dhe kufizimi i kryerjes së disa veprimeve;
- mënyra e sjelljes

2) Mbrojtja nga zjarri dhe procedurat që duhen ndjekur në rast zjarri (kohëzgjatja 1 orë)

- Masat kryesore të mbrojtjes nga zjarri;
- evakuimi në rast zjarri;
- thirrja e ndihmës së shpejtë.

Shembuj aktivitetesh që konsiderohen me rrezik zjarri mesatar:

a) vendet e punës që bëjnë pjesë në kategoritë A dhe B të shtojcës I të Dekreti të Presidentit 1 gusht 2011, nr 15;

b) kantierë te përkohshëm dhe të lëvizshëm të cilët përmbajnë substanca të ndezshme dhe ku përdoren flakë, përveç kantierëve që janë në ambjent tërësisht të hapur.

Hyjnë në kategorinë me rrezik të ulët zjarri, aktivitetet që nuk klasifikohen me rrezik të mesëm dhe të lartë dhe ku, në përgjithësi, janë të pranishme substanca me ndezshmëri jo shumë të lartë, ku kushtet e punës nuk krijojnë shumë mundësi për zhvillimin e vatrave të zjarrit, apo të përhapjes së flakëve.

3) Praktikë

(kohëzgjatja 2 orë)

- Studimi dhe sqarime mbi aparatet shuajtës portativ;
- udhëzime mbi përdorimin e aparateve shuajtës portativ, nëpërmjet demonstrimit praktik .

KURSI B:

1) Zjarri dhe parandalimi i tij

(kohëzgjatja 2 orë)

- Njohuri mbi procesin e djegies dhe zjarrit;
- substancat për shuarjen e zjarrit;
- procesi i djegies;
- shkaqet kryesore të zjarrit;
- rreziqet për njerëzit në rast zjarri;
- masat kryesore për parandalimin e zjarreve .

2) Mbrojtja nga zjarri dhe procedurat që duhen ndjekur në rast zjarri (kohëzgjatja 3 orë)

- Masat kryesore të mbrojtjes nga zjarri;
- rrugët e daljes;
- procedurat që duhen ndjekur në rast zjarri ose alarmi;
- procedurat për evakuim;
- marrëdhëniet me zjarrfikësit;
- pajisjet dhe impiantet e shuarjes;
- sistemet e alarmit;

- shenjat e sigurisë;
- ndriçimit emergjent .

3) Praktike

(kohëzgjatja 3 orë)

- ekzaminimi dhe sqarime mbi mjetet e shuarjes që përdoren më gjerësisht;
- ekzaminimi dhe sqarimi mbi pajisjet mbrojtëse individuale;
- ushtrime mbi përdorimin e aparateve portativ të shuarjes së zjarrit dhe mënyrën e përdorimit të idrantëve.

KURSI C

1) Zjarri dhe parandalimi i tij

(kohëzgjatja 4 orë)

- njohuri mbi procesin e djegies;
- shkaqet kryesore të zjarrit në lidhje me një ambient të caktuar pune;
- substancat për shuarjen e zjarrit;
- rreziqet për njerëzit dhe mjedisin;
- masa specifike për parandalimin e zjarrit; mënyrat për të parandaluar zjarret;
- rëndësia e kontrollit dhe e mirëmbajtjes së pajisjeve kundër zjarrit;
- Rëndësia e verifikimeve dhe e mirëmbajtjes së pajisjeve kundër zjarrit.

Shembuj aktiviteteve që konsiderohen me rrezik të lartë zjarri:

a) industritë e përcaktuara në nenet 6 dhe 8 të Dekretit Legjislativ 17 gusht 1999, n . 33, përfshirë ndryshimet dhe plotësimin e këtyre neneve.

b) aktivitetet që bëjnë pjesë në kategorinë C të shtojcës I të Dekretit Presidencial 1 gusht 2011, nr 15;

c) kantierë të përkohshëm ose të lëvizshëm, të nëndheshme, për ndërtimin, mirëmbajtjen dhe riparimin e tuneleve, shpellave, puseve dhe punime të tjera të ngjashme me gjatësi mbi 50 m;

d) kantiere të përkohshëm ose të lëvizshëm ku është përdorur eksploziv.

2) Mbrojtja nga zjarri

(kohëzgjatja 4 orë)

- masat mbrojtëse pasive;
- rrugët e shpëtimit, ndarja në reparte, hapësirat;
- pajisjet dhe impiantet e shuarjes;
- sistemet e alarmit;
- sinjalet e sigurisë;
- impiantet elektrike të sigurisë;
- ndriçimi i sigurisë .

3) Proçedurat që duhen ndjekur në rast zjarri

(kohëzgjatja 4 orë)

- masat që duhet ndërmarrë kur zbulohet një zjarr;
- proçedurat që duhet të ndiqen në rast alarmit;
- proçedurat për evakuim;
- metodat e thirrjes së shërbimit të emergjencës;
- bashkëpunimi me zjarrfikësit në rast ndërhyrjeje;
- simulimi i një situatë emergjence dhe metodat proçedurale - operative .

4) Praktikë

(kohëzgjatja 4 orë)

- ekzaminimi dhe sqarime mbi impiantet dhe pajisjet kryesore për shuarjen e zjarrit;
- ekzaminimi i pajisjeve mbrojtëse personale (maskat, vetëmbrojtës, kostume, etj.);
- ushtrime mbi përdorimin e pajisjeve për shuarjen e zjarrit dhe të pajisjeve personale mbrojtëse.

Të gjithë punonjësit e zjarrfikësit, janë të detyruar të marrin pjesë në kurse specifike azhurnimi, të paktën një herë në tre ose pesë vjet (sipas programit dhe kohëzgjatjes së kursit), në vartësi të nivelit të rrezikut: i ulët, mesatar, ose i lartë.

KURSI A: kurs azhurnimi për zjarrfikësit që ushtrojnë aktivitete me rrezik të ulët zjarri (kohëzgjatja 2 orë).

KURS B: kurs azhurnimi për zjarrfikësit që ushtrojnë aktivitete me rrezik të mesëm zjarri (kohëzgjatja 5 orë).

KURS C: kurs azhurnimi për zjarrfikësit që ushtrojnë aktivitete me rrezik të lartë zjarri (kohëzgjatja 8 orë).

KURSI I AZHORNIMIT A:

1) Praktike

(kohëzgjatja 2 orë)

- ekzhaminimi i masave mbikëqyrëse, të përcaktuara në shtojcën VI të këtij dekreti si dhe sqarime mbi aparatet portativ për shuarjen e zjarrit;
- udhëzime për përdorimin e aparateve portativ për shuarjen e zjarrit, nëpërmjet demonstrimit praktik
- ushtrime verifikimi

KURSI I AZHORNIMIT B:

1) Zjarri dhe parandalimi i tij

(kohëzgjatja 1orë)

- Njohuri mbi procesin e djegies;
- produktet e djegies;
- substancat për shuarjen e zjarrit;
- efektet e zjarrit mbi njeriun;
- ndalimi dhe kufizimi i disa veprimeve;
- mënyra e sjelljes.

2) Mbrojtja nga zjarri dhe procedurat që duhen ndjekur në rast zjarri (kohëzgjatja 1 orë)

- Masat kryesore të mbrojtjes nga zjarri;
- evakuimi në rast zjarri;
- thirrja e ndihmës së shpejtë

3) Praktikë

(kohëzgjatja 3 orë)

- ekzhaminimi i masave mbikëqyrëse dhe sqarime mbi aparatet portative për shuajtjen e zjarrit;

- ushtrime për përdorimin e aparateve portativ për shuarjen e zjarrit dhe mënyrën e përdorimit të idrantëve.

KURSI I AZHORNIMIT C:

1) Zjarri dhe parandalimi i tij

(kohëzgjatja 2 orë)

- Njohuri mbi procesin e djegies dhe të zjarrit;
- substancat për shuarjen e zjarrit;
- aktorët që ndikojnë në procesin e djegies;
- shkaqet kryesore të zjarrit;
- rreziqet për njerëzit në rast zjarri;
- masat mbrojtëse kryesore për të parandaluar zjarret .

2) Mbrojtja nga zjarri dhe procedurat që duhet të ndiqen në rast zjarri (kohëzgjatja 3 orë)

- Masat kryesore të mbrojtjes nga zjarri;
- rrugët e shpëtimit;
- procedurat që duhet të ndiqen në rast zjarri ose alarmi
- procedurat për evakuim;
- marrëdhëniet me zjarrfikësit;
- pajisjet dhe sistemet e shuarjes së zjarrit;
- sistemet e alarmit;
- shenjat e sigurisë;
- ndriçimit emergjent

SHENIM

Përsa i përket anës teorike të kursit të formimit, ai mund të kryhet në modalitetin “e-learning”, për aktivitetet që paraqesin rrezik të ulët zjarri dhe për azhornimet e radhës, sipas rregullave të përcaktuara në shtojcën I të marrëveshjes midis Qeverisë, Rajoneve dhe krahinave autonome të Trentos dhe Bolzanos, më 21/12/2011.

3) Praktikë

(kohëzgjatja 3 orë)

- Ekzaminimi i masave mbikqyrëse dhe sqarime mbi mjetet që përdoren zakonisht për shuarjen e zjarrit;
- Ekzaminimi dhe sqarime mbi pajisje mbrojtëse personale;
- ushtrime mbi përdorimin e aparateve portativ për shuajtjen e zjarrit dhe mënyra e përdorimi të idrantëve.

5.3 Subjektet trajnuese

Kurset e formimit dhe të azhornimit, identifikuar në paragrafët e mësipërm, duhet të kryhet nga persona të cilët zotërojnë njohuri specifike në atë fushë. Këto trajnues, duhet të zgjedhin përmbajtjen minimale të kurseve të formimit për zjarrfikësit duke patur parasysh:

- Llojin e aktivitetit;
- nivelin e rrezikut të zjarrit;
- detyrat e veçanta që i janë caktuar punonjësve .

Pasi kryhet testi i verifikimi, në rast rezultati pozitiv, trajnuesi do të lëshojë një certifikatë pjesmarrjeje .

Trajnuesit duhet të ruajnë dhe të mbajnë në dispozicion të organeve të zjarrfikësve, çdo dokumentacion apo letër me vlerë për çdo kurs formimi dhe azhornimi të kryer, periudhën e zhvillimit, të dhënat personale të kandidatëve të cilët kanë ndjekur kursin, çdo fletë të nënshkruar nga studentët dhe docentët, rezultatet e provave finale dhe vendin ku është kryer praktika.

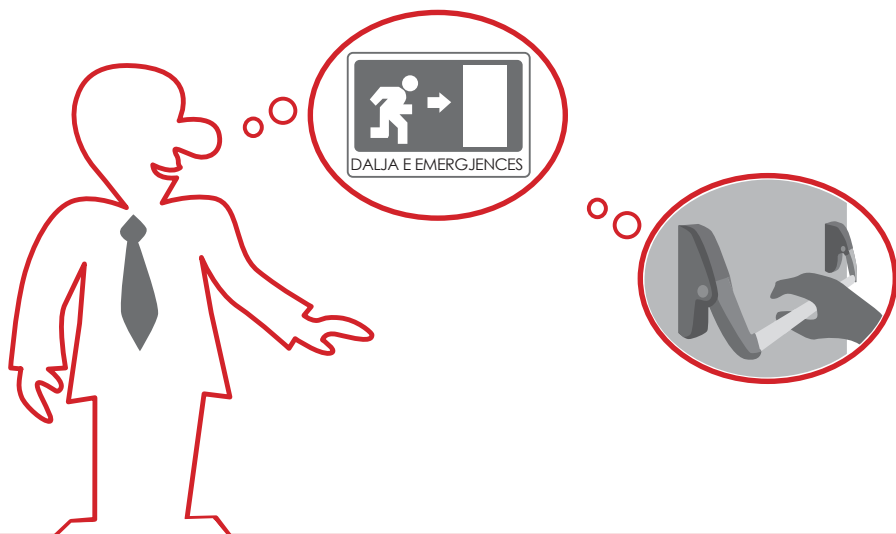

* KURS PER MASAT KUNDER ZJARRIT
** CERTIFIKATE PJESMARRJEJE

6. Plani i emergjencës

Siç e pamë në kapitulli 2, me vlerësimin e rrezikut identifikohen masat e parandalimit dhe mbrojtjes, për të arritur standarte të larta të sigurisë nga zjarri.

Në këtë mënyrë rreziku i zjarrit mund të reduktohet, por nuk eliminohet plotësisht. Duhet imagjinuar të gjitha rrethanat e mundshme që mund të përbëjnë rrezik zjarri dhe për çdo rrethanë, duhen planifikuar masat e nevojshme për ti përballuar ato.

Ky sistem i organizuar i situatave që mund të ndodhin në vendin e punës dhe planifikimi i masave kundër këtyre situatave, përbën në thelb, planin e emergjencës.

6.1 Objektivat

Objektivi kryesor i planit të emergjencës është të minimizojë sa-dopak dëmet që mund të shkaktojë zjarri, i cili ndodh për shkak se i ekspozohet rrezikut, ajo pjesë e cila nuk është mundur të eliminohet me masat e parandalimit dhe mbrojtjes që janë përdorur. Për të arritur qëllimin, plani duhet të jetë në gjendje të paraqesë skena të mundshme zjarri dhe për secilën të organizojë një sistem veprimesh reaguese që, punëtorët dhe ekipet e jashtme të shpëtimit duhet të zbatojnë për të përballuar ngjarjen. Shqyrtimi i efektivitetit të planit, do të bëhet përmes simulimit sa më realist, të situatave emergjente. Faza e simulimit, lejon të provohet nëse ajo që ishte planifikuar (përsa i përket procedurave të alarmit, kohës për tu larguar, detyrat e kryera nga zjarrfikësit) i përgjigjet emergjencave të hipotizuara, duke reduktuar efektivisht dëmet e mundshme.

Fazat kryesore të planit të emergjencës në aktivitetet me shtrirje të kufizuar: të ndiqen rrugët e daljes; të identifikohen dyert rezistente ndaj zjarrit, nëse ka; të identifikohet pozicioni i pajisjeve të alarmit, identifikimi i pajisjeve kundër zjarrit, ti komunikohet Zjarrfikësve gjendja e alarmit.

Thellim

Për të gjitha aktivitetet që zhvillohet në vendin e punës (*), është e detyrueshme përgatitja e planit të emergjencës.. Këtu përfshihen edhe ushtrimet destinuar publikut, që karakterizohen nga grumbullimi i më shumë se 50 personave. Me përjashtim të ushtrimeve për publikun karakterizuar nga grumbullimi i më shumë se 50 personave, për të cilat Punëdhënësi duhet të përgatisë një plan sigurie të thjeshtuar, duke iu referuar pikës 8.4 të shtojcës VIII, si dhe të kompanive sipas nenit 3 paragrafi 2 të këtij dekreti, për vendet e punës me më pak se 10 punëtorë, nuk është e nevojshme që punëdhënësi të përgatisë planin e emergjencës, megjithatë duhen miratuar masat e nevojshme organizative dhe menaxheriale, që duhen zbatuar në rast zjarri. Këto masa, duhet të raportohen në dokumentin për vlerësimin e rreziqeve .

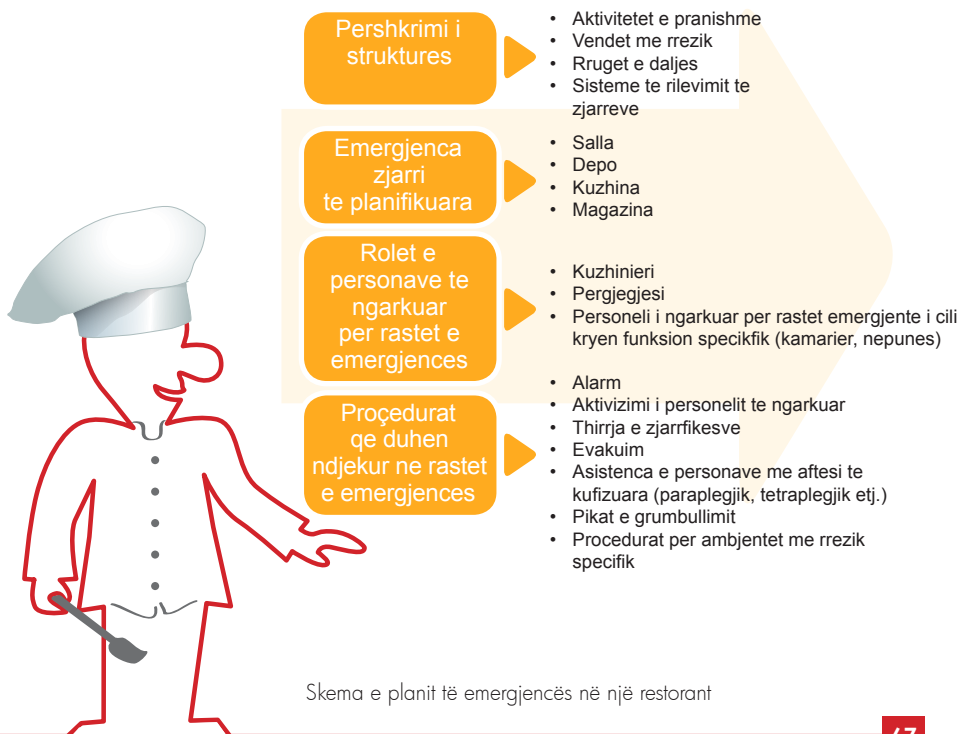
* Neni 62 i Dekretit Legjislativ 9 prill 2008, 81, përcakton vendin e punës “ vende të destinuara për të krijuar hapësira pune, të pozicionura brenda kompanisë ose shoqërisë prodhuese, si dhe çdo vend tjetër që i përket kompanisë apo shoqërisë prodhuese, që punonjësit mund të frekuentojnë gjatë punës së tyre.

6.2 Përmbajtja

Temat kryesore që trajtohen në planin e emergjencës, lidhin fenomenin e zjarrit me veprime që punëtorët duhet të kryejnë, duke përfshirë njerëzit e pranishëm, vendet e interesuara dhe llojin e aktivitetit.

Zjarret që mund të ndodhin në vendin e punës, mund të mënjanojnë nga vlerësimi i rrezikut. Në fakt, nëse identifikimi i rreziqeve të pranishme në vendin e punës është kryer në mënyrë korrekte (shih kap. 2), dokumenti i vlerësimit të rreziqeve, do të mundësonte përcaktimin e aksidenteve në bazë të ambjenteve rrethuese, materialeve dhe aktiviteteve me rrezik zjarri të ekzaminuara në të njëjtin dokument. Punëdhënësi, duhet ti parashikojë situatat emergjente dhe ti ekzaminojë duke marrë parasysh aspektet e veçanta që karakterizojnë vendin e punës. Ndër më të rëndësishmet janë: karakteristikat tipologjike dhe ato të shpërndarjes në vendin ku ka ndodhur ngjarja e hipotizuar, të cilat në rast

konkret emergjence janë të lidhura direkt me evakuimin e ndërtesës dhe mbajtjen nën kontroll të zjarrit. Karakteristikat tipike të vendit të punës janë, për shembull, ato që lidhen me gjeometrinë: lartësia, numri i kateve mbi tokë, hapësirat dhe ndërtimi i brendshëm. Këto karakteristika, ndikojnë në mundësinë që kanë zjarrfikësit të arrijnë në zonën e zjarrit, si për përshtatshmërinë që paraqet shkalla automatike e automjeteve, si për përdorimin e pajisjeve personale mbrojtëse.

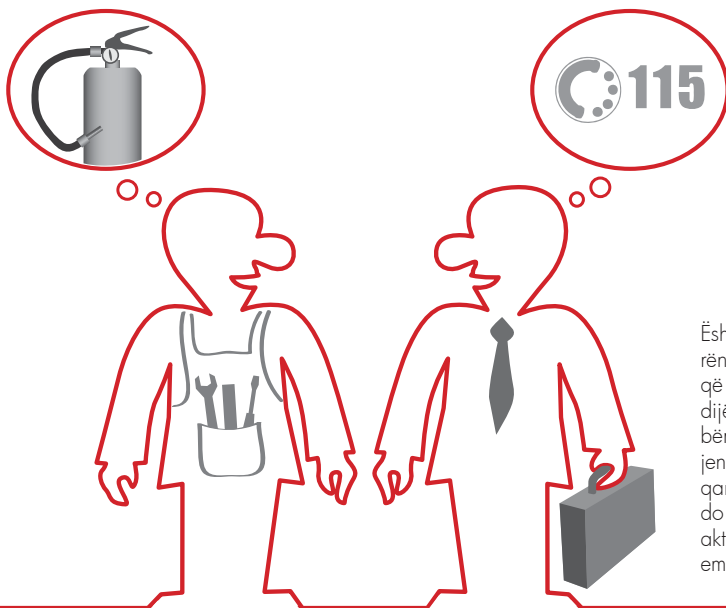

Edhe terreni mbi të cilin është pozicionuar vendi i punës, ndikon në planin e emergjencës: për shembull hyrja e automjeteve të emergjencës, ndryshon nga një qendër urbane në një zonë industriale.

Për çdo situatë emergjence të parashikuar dhe analizuar në lidhje me veçantitë e vendit të punës, duhet planifikuar një sistem i veçantë kundër rasteve emergjente.

Praktikisht, duhen identifikuar një sekuencë veprimesh në lidhje me alarmin, evakuimin, pikën e takimit, aktivizimin e stafit dhe mbështetjen e ekipeve zjarrfikëse. Për çdo situatë të parashikuar, punëdhënësi duhet të vlerësojë, cili është numri i punëtorëve që nevojiten për menaxhimin e emergjencës. Për zbatimin në mënyrë sa më efektive të planit, duhet të identifikohen qartë, personat të cilëve do ti besohen rolet e ndryshme të procedurave të planifikuara.

Identifikimi i personave përgjegjës duhet të jetë i qartë, në mënyrë që të dihet se "kush bën çfarë" pa bërë dy herë një veprim.

Është e rëndësishme që çdokush të dijë çfarë duhet bërë, si edhe të jenë identifikuar qartë njerëzit që do të kenë një rol aktiv në planin e emergjencës.

Së fundmi, duhet të identifikohen personat që mund të jenë të pranishëm gjatë zjarrit. Kjo, për arsye se reflekton gjatë emergjencës, në aftësinë për të njohur rreziqet dhe ambientin përreth, si dhe gatishmërinë për të zbatuar masat e përcaktuara. Në përgatitjen e planit të emergjencës, duhen patur parasysh, lloji i aktivitetit dhe dimensionet e ambientit të punës. Për vendet e punës me sipërfaqe të vogël, plani mund të përmbajë thjesht një rregullore të shkruar, ku specifikohen normat e sjelljes. Për vendet e punës, që ndodhen në të njëjtën ndërtesë, por çdo aktivitet ka punëdhënësin e tij, plani duhet të përpunohet në bashkëpunim midis punëdhënësve të ndryshëm. Për vendet e punës me shtrirje të madhe, ose komplekse, plani duhet të përfshijë një planimetri në të cilën të specifikohet:

Udhëzime mbi procedurat dhe sjelljen, që duhen të përmbajë plani i emergjencës

- detyrat e personelit përgjegjës për kryerjen e aktiviteteve specifike në lidhje me sigurinë nga zjarrit, të tilla si: operatorët telefonik, pastruesit, udhëheqësit e; departamentit, punëtorët e mirëmbajtjes, personeli i sigurisë;
- detyrat e personelit, të cilit i janë besuar përgjegjësi të veçanta në rast zjarri;
- masat e nevojshme për tu siguruar që i gjithë stafi është i informuar mbi procedurat që duhen zbatuar;
- masat specifike ndaj punëtorëve që i ekspozohen rreziqeve të veçanta;
- masa specifike për zonat me rrezik të lartë zjarri;
- procedurat për thirrjen e Zjarrfikësve, për informimin e tyre dhe për ti siguruar ndihmën e nevojshme gjatë operacionit.

shembull planimetrie të përfshirë në planin e emergjencës.

- karakteristikat e vendit, duke iu referuar në veçanti destinacionit të zonave të ndryshme, rrugëve të shpëtimit dhe ndarjes në reparte kundër zjarrit;
- lloji, numri dhe vendndodhja e pajisjeve dhe impianteve për shuarjen e zjarrit;
- vendndodhja e alarmeve dhe e panelit të kontrollit;
- vendndodhja e centralinës për furnizimin me energji elektrike, të valvulave të rrjetit hidrik, të gazit dhe lëngjeve të tjera të djegshme.

Përmbajtja e planit të emergjencës

- Veprimet që punëtorët duhet të kryejnë në rast zjarri;
- procedurat për evakuimin e vendit të punës, të cilat duhet të zbatohen nga punëtorët dhe personat e tjerë të pranishëm;
- dispozitat për të kërkuar ndërhyrjen e zjarrfikësve dhe për ti dhënë atyre të gjitha informacionet e nevojshme;
- masat për të ndihmuar personat me aftësi të kufizuara.

6.3 Situata kritike

Në përgatitjen e një plani emergjence, zhvilluar si më lart, duhen analizuar disa situata kritike që mund të ndodhin gjatë zjarrit dhe që ndikojnë gjërësisht në funksionalitetin e planit. Aspekti i parë që duhet marrë parasysh, ka të bëjë me gjëndjen psikologjike që krijohet në një ngjarje të tillë.

Emergjenca, është një situatë e papritur rreziku, në të cilën individit duhet të reagojë menjëherë duke aktivizuar një sërë aftësish teknike dhe mendore.

Pra, përgjigja individuale, jo vetëm që duhet të jetë e menjëhershme, por duhet të sigurojë zbatimin e veprimeve të duhura, pa përhapur panik . Për këtë arsye, është e rëndësishme të njihet plani i emergjencës dhe situatat e përfaqësuar në të, duke përmirësuar gjithmonë e më shumë ndërhyrjet në rast emergjence.

Një element tjetër që duhet marrë parasysh, ka të bëjë

me produktet e djegies (tymi, nxehtësia, flaka dhe gazi). Prania e tyre e bën më të vështirë zbatimin e veprimeve që përcaktohen në planin e emergjencës, kjo edhe për arsyen se në këtë rast, koha që nevojitet për të kryer ato veprime, është më e gjatë se në kushte normale .

Ky aspekt gjithashtu ndikon në strukturën e vendit të punës, në veçanti daljet e sigurisë, të cilat duhet të jenë sinjalizuar dukshëm, pasi në rast të kundërt bëhet akoma më i vështirë identifikimi i tyre.

Faktorët që ndikojnë në planin e emergjencës

- karakteristikat e vendeve, në veçanti e rrugëve të daljes;
- Sistemi i zbulimit dhe i alarmit të zjarrit;
- Numri i njerëzve të pranishëm dhe vendndodhja e tyre;
- Punëtorët e ekspozuar ndaj rreziqeve të veçanta;
- Prania e punëtorëve me aftësi të kufizuara;
- Numri i të punësuarve në zbatimin dhe monitorimin e planit dhe ndihma për evakuim;
- Niveli i informimit dhe i trajnimit që i është ofruar punëtorëve

Në situata të tilla është vërtetuar së gjatë identifikimit të rrugëve të daljes, instiktivisht bëhet e kundërta e rrugës që është bërë në ardhje, duke bërë që rrugët e daljeve të përcaktuar në planin e emergjencës, të mos kenë vlerë .

Së fundi, një aspekt me shumë rëndësi në përgatitjen e planit të emergjencës, ka të bëjë me parashikimin e veprimeve ndaj personave me aftësi të kufizuara, sidomos në vendet me shumë njerëz, ose ato që ndodhen larg daljeve të sigurisë apo në katet e larta.

Për këtë arsye, masat e menaxhimit duhet të sigurojnë:

- individë ose ekipe në gjendje të ndihmojnë personat me aftësi të kufizuara;
- seleksionimi i nevojave për ndihmë (të verbërit, personat me aftësi të kufizuara motorike, etj.)
- Formimi i personelit të sigurisë;

- sigurimi i pajisjeve dhe i mjeteve për tu larguar nga vendi i ngjarjes (për shembull karrige me rrota, etj), si dhe identifikimi i një pike takimi të sigurt për personat me aftësi të kufizuara.

Përveç pikave kryesore të planit të emergjencës, është gjithashtu e nevojshme që ai të bëhet një instrument i njohur nga të gjithë. Për këtë arsye, punëdhënësi duhet t'u japë punëtorëve informacionet dhe formimin e nevojshëm në lidhje me:

- rreziqet e zjarrit që paraqet aktiviteti që ata kryejnë;
- rreziku i zjarrit në zanatet e ndryshme;
- masat e parandalimit dhe të mbrojtjes në vendin e punë;
- vendndodhja e rrugëve të shpëtimit;
- procedurat që duhet të ndiqen në rast zjarri;
- emrat e punëtorëve që kanë për detyrë zbatimin e masave të sigurisë;
- emri i përgjegjësit të aktivitetit.

* PIKE GRUMBULLIMI

*Publikuar nga Departamenti i Zjarrfikësve
Ndihmës Publike dhe Mbrojtjes Civile
Zyra I Kabineti i Shefit të Departamentit
për Komunikimi e Jashtëm
www.vigilfuoco.it*

Udhëheqës i projektit:
Inxh. Marco Cavriani

Koordinator i grupit të punës:
Inxh. Francesco Notaro

Grupi i punës:
Ark. Maria Francesca Conti
Inxh. Sergio Ingerillo
Dr. Andrea Carbonari

Koordinatori i projektit:
Rossana Dell'Anna

Koordinatori editorial:
Alessio Carbonari

Ilustrimet:
Francesco Frattaioli

Multimedia:
Maurizio Maleci
Massimo Boddi
Giovanni Dosio
Danilo Valloni
Leonardo Baldassarri

Shtypur në Romë nga:
Shtëpia botuese Rodorigo - Maj 2014

Co-financuar nga:

BASHKIMI
EVROPIAN

DEPARTAMENTI I ZJARRFIKESVE
NDIHMES PUBLIKE
DHE I MBROJTJES CIVILE

MINISTRIA E
PUNEVE TE
BRENDSHME

Fondi Evropian për Integrimin e Shtetasve të Vendeve të Treta

*Botuar nga
Departamenti i Zjarrfikësve,
Ndihmës Publike
dhe Mbrojtjes Civile
Zyra I Kabineti i Shefit të
Departamentit të
Komunikimit të Jashtëm
www.vigilfuoco.it*

 Rodorigo
Editore

MASAT E SIGURISE KUNDER ZJARRIT & PUNEDHENESI

Udhëzime për vlerësimin e rreziqeve

